

SÁGÚJFALUI

ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2017.

Módosítások

- 2006. IPR beépítése
- 2007. Kompetencia alapú oktatás beépítése
- 2008. nem szakrendszerű oktatás beépítése
- 2010. TÁMOP 3.1.4-es projekt-fenntartás beépítése
- 2011. mindennapos testnevelés bevezetése
- 2013 Köznevelési törvény hatályba lépése
- 2014. 7/2014 (I.17.) Kormányrendelet
- 2017. Pedagógiai Program felülvizsgálata

TARTALOM

BEMUTATKOZÁS.....	3
-------------------	---

NEVELÉSI PROGRAM

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	7
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	26
4. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	32
5. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	33
6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	34
7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	36
8. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	37
9. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei....	38
10. Egészségnevelési program.....	40
11. Környezeti nevelési program	42
12. Tanulmányok alatti vizsga szabályzata.....	44
13. Iskolaváltás, tanuló átvételének szabálya.....	51
14. Felvételi eljárás különös szabályai.....	52

HELYI TANTERV

15. Az iskola tantárgyi rendszere és óraterve, a nem szakrendszerű oktatás, a TÁMOP 3.1.4-es projekt fenntartása	55
16. A tankönyv- és taneszköz választás elvei	65
17. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	67
18. A mindennapos testnevelés testmozgás megvalósításának módja	72
19. A tanulók számonkérésének, beszámoltatásának formái, rendje, korlátai, az értékelésben betöltött szerepe, súlya	73
20. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	75
21. Az értékelés, minősítés követelményei és formái	81
22. A magatartás és szorgalom értékelésének minősítésének követelményei, formái)	84
23. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	87
24. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.	88
25. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának és szorgalmának minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	94
26. A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	95
27. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések.....	96
Nyilatkozatok a Pedagógiai program véleményezéséről, elfogadásáról, jóváhagyásáról.....	97

MELLÉKLETEK

- 1) Alapfokú művészetoktatás Pedagógiai programja és tantervei (fúvolya, zongora, néptánc)
- 2) A nevelő-oktató munkát segítő eszközök-és felszerelések jegyzéke
- 3) Normál tantervek 1-8. évfolyam (1-4. és 5-8. évfolyamos bontásban)
- 4) Enyhe értelmi fogyatékosok oktatásának tanterve (1-8. évfolyam)
- 5) Nemzeti, etnikai, kisebbségi oktatás tanterve
- 6) A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek
- 7) Szöveges értékelés, minősítés kategóriái évfolyam

BEMUTATKOZÁS

1. Településeink

Községünk, Ságújfalu

Községünk 1050 fő körüli lélekszámmal rendelkező Nógrád megyei kistelepülés, Salgótarjántól 15 km-re. 1990-ben önállósodott iskolánk, óvodánk. A községben van vezetékes ivóvíz, az elmúlt években a földgáz-vezeték és a szennyvízhálózat is kiépült.

Az iskola 2010-ben felújításra került az ÉMOP pályázatból, ezzel párhuzamosan a TÁMOP 3.1.4-es szakmai projekttel a szakmai megújulás is kezdetét vette.

A faluban a lakosság 35-40%-a munkanélküli, szerepel a hátrányos helyzetű települések listáján. Az önkormányzat ezen a közmunka-programok kihasználásával próbál segíteni.

Beiratkozó körzetünk Kishartyán

A falu lakosainak száma 600 körüli. A településen van ivóvíz-, és szennyvízhálózat, földgázvezeték. Egycsoportos helyi óvodát működtet. E kis óvoda az utóbbi években már telítetté vált. Az általános iskoláskorúak közül e településről közel 40 diák jár iskolánkba.

2. Iskolánk bemutatása

Településünk első iskolája 1823-ban épült, majd a faluban pusztító tűzvészben leégett. Újjáépítése nem sokkal később megtörtént. Ma ez a déli szárnya iskolánkban. Az építkezésekkel módosult időnként a termék funkciója, de maradtak a régi falak és a régi földem is újat kapott. 1962-ben két tanteremmel, 1968-ban műhelyteremmel bővült.

Igazi bővítése **1994-ben** történt meg, amikor is 2 tanteremmel, tornateremmel és könyvtárral gazdagodott. Így lett 6 tantermünk, 1 napközis termünk és 2 műhelytermünk.

2005-ben konferencia-teremmel bővült az épület a felújított műhelyterem felett.

2010-ben került felújításra az épület életveszélyes déli része, ezzel a felújítás befejeződött. A két tanterem újjáépült, és a kis tanteremből orvosi szoba és logopédiai terem lett. Az emelet is beépült: informatika terem, kézműves terem, és egy tanterem mellett kapott újabb vizes blokkot. Az egész épület akadálymentesített lett. Elkerített lett az udvarunk is. Az egész épület hőszigetelést kapott. Két tanterem és a két régi folyosó világítása, nyílászáró cseréje és fűtése kicserélődött.

Jelenleg a 180 tanulóból **89 fő, a tanulók közel fele bejáró¹, akik a környező településekről** (Kishartyán, Piliny, Szalmatercs, Szécsényfelfalu, Karancsság, Sóshartyán, Endrefalva,) járnak hozzánk, legtöbbjük Kishartyánból. Az utóbbi 3 évben a demográfiai okok miatt iskolánkban is csökkent a tanulóink létszáma. Iskolánk 8 osztályos általános iskola, évfolyamonként egy osztállyal, két alsós napközis csoporttal, valamint egy felsős tanulószobai csoporttal működik.

¹ 2012. október 1-jei adat szerint.

A hátrányos helyzetűek / 85 fő / aránya: 40-50%, a halmozottan hátrányos helyzetűek / 61 fő / aránya ennél valamivel kevesebb, 30% körüli. Iskolánk tanulóinak több mint fele (alsó tagozatban több is) részesül ingyenes tankönyvtámogatásban. Évről évre nő a magatartás-zavaros és részképeség-hiánnyal küzdő tanulók száma.

Szakos ellátottságunk nem teljes, 95 %! Iskolagalériánkban 2-3 havonta cseréljük a képzőművészeti alkotásokat, ezáltal is megismertetve tanulóinkat a művészetekkel és művészekkel.

1999-ben a művészeti oktatás fontosságára való tekintettel önkormányzatunk bevezette a **hangszeres zeneoktatást** (furulya és zongora tanszakokon), és a **néptánc oktatást**.

A szülői és tanulói igényeket figyelembe véve 2017-18. tanévtől új művészeti tanszakot indítottunk képző és iparművészeti ágon. Ezen igényeknek megfelelően a művészeti iskolába felvehető létszámot is 170 főre emeltük.

Jelenleg diákjaink 60%-a néptáncot tanul”, 16 tanuló ismerkedik a zongoratanulás és a furulya alapjaival is. Az új tanszakon 24 fő vesz részt. Év közben többször is tartunk növendékhangversenyt, az évet pedig az iskolagálával zárjuk.

1995-től rendelkezünk személyi számítógépekkel. Az utóbbi éveken a különböző pályázatok révén (TÁMOP 3.1.4, TIOP 1.2.3, TIOP 1.1.1/07), sikerült e területen **nagyarányú fejlesztést megvalósítani**, melynek következtében új számítógépek, oktatóprogramok és az napi munkát kiszolgáló jó minőségű egyéb eszközök (pl. nyomtatók) kerültek beszerzésre.

A számítógéppark teljes cseréjére 2016-ban, a KLIK központi pályázata jóvoltából került sor. 40 db új gép (teljes konfiguráció), server és kiegészítő eszközök kerültek üzembe helyezésre.

Tanulóinknak **5. osztálytól van lehetőségük** az informatika alapjaival történő ismerkedésre.

Háztartási ismereteket is tanítunk egy mai modern konyha felszerelésével.

Iskolánkban az **etnikai oktatást** a szülői igények figyelembevételével végezzük, órarendben 2 óra időtartamban.

Tanulóink rendszeresen bekapcsolódnak a különböző történelmi, irodalmi pályázatokba, ehhez segítséget nyújt az iskolai könyvtár, mely egyben a **községi könyvtár** funkcióját is ellátja.

Iskolánkban jelenleg nincsen munkaközösség. Egy-egy feladat megoldására azonban alkalmi vezetők és csoportok alakulnak a feladatnak megfelelően. Jó team-munkával eredményesen tudunk együtt dolgozni.

A tantestületben építő kritikára épülő alkotó műhely működik. Sok pályázatot írunk több-kevesebb sikerrel. Ez anyagi segítséget jelent a legtöbb esetben, de szellemi gyarapodással is jár.

2009-ben TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0157 **„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben”** címmel pályázat 2009.június 1-jén indult és 2010. augusztus 31-én fejeződött be. 2015-ben bekapcsolódtunk a TIE programba is.

A technikai-ügyviteli dolgozók száma 5 fő: 1 fő iskolatitkár, 2 fő takarítónő, 1 fő karbantartó. 1 fő pedagógiai asszisztens.

Infrastruktúra, tárgyi feltételek:

A felújított épületben a széleskörű kínálati igényt (alapfokú művészetoktatás) is kiszolgáló termek biztosítottak. Jól kiépített infokommunikációs környezet biztosítja a modern oktatás tárgyi feltételrendszerét. Pályázat segítségével, új informatikateremmel, 4 db interaktív táblával és IKT-val felszerelt olvasóteremmel rendelkezünk (A TÁMOP 3.1.4-es projekt keretében IKT stratégiát is készítettünk) Egyéb eszközökkel való ellátásunk (szemléltető-eszközök) átlagos.

Szakköreink: tömegsport foglalkozások, vöröskeresztes, labdarúgó szakkör, rajz szakkör, néptánc, informatika szakkör és angol szakkör.

3. Külső kapcsolataink / SZMSZ-ben részletesen/

- Iskolánk a Salgótarjáni Tankerületi Központoz tartozik, amely fenntartja, ellenőrzi, működteti intézményünket.
- Egymást kölcsönösen segítő tartalmas kapcsolatot és jó viszonyt ápolunk a községi önkormányzattal
- A szülőkkel való kapcsolattartásban fontos szerep jut a szülői értekezleteknek, fogadóóráknak, családlátogatásoknak, az SZMK működtetésének. A legaktívabb szülők a kirándulások és versenyeken is részt vesznek.
- Intézményi Tanács alakult. Működése kialakulóban.
- Együttműködünk a helyi óvodával. Rendszeresen látogatjuk egymás rendezvényeit, napi kapcsolatban vagyunk. A tanulók élelmézését rajtuk keresztül valósítjuk meg.
- Jó az együttműködés a szécsényi rendőrség munkatársaival, akik az 5-8. osztályos tanulók részére korábban a DADA, az utóbbi években közlekedési programot és felvilágosító előadásokat tartanak.
- Bekapcsolódtunk a gyermekek polgárvédelmi felkészítése projektbe is.
- Erősödött a kapcsolatunk a Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyermekvédelmi Szolgálat, a Nógrád Megyei Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Szakszolgálati Intézet munkatársaival, a Nevelési Tanácsadóval, a Ságújfalu Iskolájáért Alapítvánnyal.
- Az egészségügyi dolgozók (védőnő, fogorvos, háziorvos) végzik az előírt szűrővizsgálatokat, az osztályfőnöki órákon tájékoztatást, felvilágosító előadásokat tartanak tanulóinknak. Segítünk a Vörös- keresztnek a véradás megszervezésében.
- Jó a kapcsolatunk a helyi Faluszépítő és Művelődő Egyesülettel, a helyi Tűzoltó és Polgárőr egyesülettel és a Roma Kisebbségi Önkormányzattal valamint a helyi Sportegyesülettel is.

I. NEVELÉSI PROGRAM

1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Iskolánkban az általános iskolai korosztály hagyományokra épülő, korszerű szemléletet megalapozó, környezettudatos, szeretetet-teljes, felelősséggel végzett nevelés folyik a harmonikusan fejlett gyermeki személyiség sokoldalú kibontakoztatásával, melyet az iskola minden dolgozója felvállal.

Mindannyian valljuk:

„Az iskola arra való,

hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen tudásvágya,
megismerje a jól végzett munka örömét,
megízlelje az alkotás izgalmát,
megtanulja szeretni, amit csinál,
és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”
(Szent-Györgyi Albert nyomán)

1.1 Pedagógiai alapelveink

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében iskolánk a következő alapelvek, célok és feladatok megvalósítására törekszik:

- Iskolánkban arra törekszünk, hogy tanulóink nyugodt légkörben, tiszta, esztétikus környezetben egyéni adottságaikra építve közelítsék meg teljesítményük maximumát.
- Pedagógiai munkánk alapja a gyermekszerep, ezért tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét, jogait, személyes szabadságát
- Nevelő – oktató munkánkat a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át
- Az intézményen belül szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesítése.
- Az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez.
- Az általános és széles alpműveltség biztosítása, az iskolai alapozó funkciók hatékonyságának növelése
- Alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kiművelésének;
- Szülők-nevelők, iskola-fenntartó között demokratikus kapcsolat kiépítésén fáradozunk.

- Örizzük meglévő hagyományainkat, újakat teremtünk. Kiemelt figyelmet fordítunk a nemzeti és helyi kultúra ápolására:
Kiemelt figyelmet fordítunk a *nemzeti* öntudat fejlesztésére, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez, kisebbségekhez tartozók öntudatának ápolását is, felkeltjük tanulóink érdeklődését, nyitottságát más kultúrák, szokások iránt.
- Nevelőmunkánk során kiemelten fontos szerepet kap az egészséges életmódra nevelés valamint a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése.
- Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, és a tanórákon kívül, az irodákban egyaránt
- Felkészítjük tanulóinkat az önálló ismeretszerzésre és önművelésre,
- Kulcskompetencia alapú oktatás bevezetése, elterjesztése (szövegértés, matematika, szociális kompetencia)
- Idegen-nyelvi oktatás fejlesztése
- Környezettudatos gondolkodás
- SNI tanulók integrált oktatása
- Esélyegyenlőség érvényesítése
- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- problémamegoldó képesség fejlesztése

A legfontosabb kompetenciánk, **a tanulás megtanulására, és a tanulás folyamatos fenntartására való képességünk**. A kompetens ember nemcsak képes valamire, hanem egyúttal elkötelezett a cselekvésre, felelősnek érzi magát saját cselekvéséért, és cselekvő helyzetbe akarja magát hozni. Ennek felismerése maga után vonja a pedagógus szemléletének, gondolkodásmódjának, pedagógiai munkájának megváltoztatását.

Ezért oly módon kell alakítanunk a tanulás megszervezését és az **iskola belső világát**, hogy az a tanulóknak *jóval több és gazdagabb aktivitást* biztosítson, s több olyan *nyitott problémahelyzettel* találkozzanak, amelyben saját maguknak kell megtalálniuk a megoldást.

1.2 Céljaink

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljainak meghatározásánál a **köznevelési törvényben meghatározott** általános emberi és a nemzeti értékek a mérvadóak.

- a kor kihívásainak megfelelni tudó személyiség kialakítása, fejlesztése
- az egész életen át tartó tanulás igényének megalapozása, a képességek – készségek, az alkalmazásképes tudás fejlesztése, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra
- a gyakorlati életben jól hasznosítható tudás megszerzésének megerősítése
- Idegen-nyelvi oktatás fejlesztése, második idegen nyelv oktatásának bevezetése
- Esélyegyenlőtlenség csökkentése
- Környezettudatos viselkedés kialakítása

- A sikeres munka erőpiaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése. A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése,
- Digitális írástudás elterjesztése

Az ember testi és lelki egészsége

- Az egészség megőrzésének fontossága.
- Az egészséges és kulturált életmód iránti igény.
- A testmozgás iránti igény.
- Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása).
- Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).

Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye

- Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás).

A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete

Az élet tisztelete, védelme - Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépségei iránt.

Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra

- Hűség, önzetlenség, megértés, egymás elfogadása, figyelmesség, udvariasság, empátia
- Előítélet-mentesség felülvizsgálata

Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben

- Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása.
- Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása

- A nemzeti kultúra ápolása: a múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak ápolása, tisztelete.
- Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.

A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása

A világ megismerésének igénye

- Igény a folyamatos önművelődésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

1. 3. Kulcskompetenciák

1. 3. 1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

1. 3. 2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkésztség, olvasott szöveg értése és íráskésztség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

1. 3. 3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

1. 3. 4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz. Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

1. 3. 5. Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

1. 3. 6. Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

1. 3. 7. Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése

- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

1. 3. 8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

1. 3. 9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevékenesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

1. 3. 10. Egyéb releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

1.4 Feladataink

Iskolánkban folyó nevelő és oktató munka fontos feladata, hogy az értékek elsajátítását elősegítse a tanórai és – a tanulók érdeklődésének megfelelő - tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységhez kapcsolódó folyamatos értékelés során.

Feladatok:

- a kulcskompetenciák: olvasás-szövegértés, matematikai műveletvégzés, szociális kompetencia hangsúlyos fejlesztése
- új tanulásszervezéssel gyakorlatközpontú és alkalmazható tudás elsajátításának segítése
- új módszerek (pl.: differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák projekt-módszer, drámapedagógia), munkaformák alkalmazása az élményszerű és a hatékonyabb tanítás-tanulás érdekében,
- tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálása
- tevékenységközpontú, élmény-gazdag tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása
- kompetencia alapú oktatás kiterjesztése
- élet-közeli tanulási környezet kialakítása
- a tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűsége törekvés tevékenységrendszérének biztosítása
- a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása.

A kompetencia alapú oktatás céljainak megvalósulását segítő tevékenységek:

- Kompetencia alapú oktatás kiterjesztése
- Élet közeli tanulási környezet kialakítása
- A tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűsége törekvés tevékenységrendszérének biztosítása
- A játékosság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása
- A természeti környezet megóvása, környezettudatos magatartás.

1.5 Módszerek, eszközök, eljárások

- komplex taneszköz együttes: programterv, tankönyvek, tanórai útmutató, mérési-értékelési lapok használata,
- IKT - eszközök bekapcsolása a tanulási folyamatba,
- az információszerzés, szelektálás és feldolgozás módszereinek megismertetése,
- a könyvtárak, elektronikus információhordozók, nyomtatott taneszközök ésszerű és célszerű használatának támogatása,
- Új alternatívák bemutatása a tanulónak a tananyag strukturálásában, valamint az eszközök fejlesztésében,
- IPR- s módszerek alkalmazása

A kompetencia alapú oktatás módszerei, eszközei:

- tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- differenciálást tanulásszervezés
- projektoktatás (3 hetet meghaladó projekt, témahét)
- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása
- moduláris oktatás
- az info - kommunikációs technológiai, mint eszköz és taneszköz alkalmazása
- Az SNI tanulók esetében az integrált nevelést segítő *sérülés specifikus fejlesztés*, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelőtestület által közös tervezésen elfogadott eszközök:

1. Közvetlen (direkt) módszerek, melyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek, melyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	– Követelés – Gyakoroltatás – Segítségadás – Ellenőrzés – Ösztönzés	– A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése. – Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadása. – Hagyományok kialakítása ▪ Követelés, ▪ Ellenőrzés ▪ Ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	– Elbeszélés – Tények és jelenségek – Műalkotások bemutatása – Jó példák bemutatása – A nevelő személyes példamutatása	– A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében – Követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	– Magyarázat, beszélgetés – A tanulók önálló elemző munkája	– Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról – Vita

IPR-s eszközök alkalmazása a tanítási órákon:

- Differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív órák
- Projekt-módszer
- Drámapedagógiai elemek
- Multikulturális tartalmak

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább 80 %-a a 8. évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás helyi tantervében meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen. Képes legyen az „élethosszig tartó tanulás” megvalósítására.
- Ismeri és alkalmazza a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét, sorsát illetően.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka célja tanulóink felkészítése – minden tantárgyból, – az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, a helyi tantervben megfogalmazott követelmények teljesítésére.

Célunk továbbá tanulóink felkészítése a középiskolai követelményeknek való megfelelésre.

A nevelési tervben felsorolt nevelési célok, alapelvek egyben feladatot is jelentenek minden pedagógus számára.

A mindennapi nevelő-oktató munka (tanórai, tanórán kívüli foglalkozások stb.) során adódó szituációkból, élethelyzetekből következően kerül sor azoknak az eljárásoknak, eszközöknek, módszereknek az alkalmazására, melyekkel céljainkat, feladatainkat megvalósíthatjuk.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

A személyiség- és közösségfejlesztés két szorosan összefüggő, s egymástól elválaszthatatlan terület, ezért egy tanulóközpontú iskola sikeres közösségfejlesztési folyamata a tanulói személyiségfejlődés legmagasabb szintjeire való eljutást eredményezheti.

A kölcsönhatás természetesen fordított esetben is működőképes: ha a személyiségfejlődés területén kiváló eredmények jelentkeznek, az pozitív hatással van az iskola formális (pl. osztály) és informális (pl. baráti) közösségeinek fejlődésére.

Kompetencia alapú oktatással kapcsolatban

A személyiség komplex fejlesztése: az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztése. Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókat is – széleskörűen fejlessze. Az egyéni tanulási útvonal, a differenciált fejlesztés biztosítása.

Fő feladat

- a tanulás iránti motiváció fejlesztése; ösztönző rendszer bevezetése
- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása;
- a tanítási-tanulási folyamatban, alkotó jellegű feladatok biztosítása.

A személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos első feladat a tanulók személyiségének alapos megismerése:

- megfigyeléssel közös játékok (szabály- és szerepjátékok),
- csoportos feladatvégzés közben,
- szociometriai méréssel,
- családlátogatással.

A fejlesztés során négy lényeges feltételt kell figyelembe vennie a programnak:

- a tanulók életkori sajátosságait,
- a tanulók egyéni képességeit, tudásszintjét,
- az iskolai lehetőségeket, feltételeket,
- a családi hátteret.

A fejlesztésnek két – egymással párhuzamosan végbemenő – tevékenységi területen kell folynia:

- Tanítási órákon: a tantervben megjelölt modulok és tantárgyak keretein belül lehetőség szerint differenciált egyéni vagy csoportos foglalkozási formában.
- Tanórán kívüli tevékenységeken: korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, klubdelutánok, kirándulások, sportdelutánok, színház- és mozilátogatások kiállítások, stb.

A személyiség- és közösségfejlesztésre kiváló alkalmat nyújthatnak az **osztályfőnöki órák** is. Pl. kritikai képességüket fejleszthetjük önmaguk és társaik értékelésével. A tanórán kívüli tevékenységek keretében olyan, képességeiknek és az életkoruknak megfelelő egyéni vagy csoportos feladatokat adunk a tanulóknak, amelyek segítségével fejlődhet önbizalmuk, önállóságuk, feladattudatuk, igényességük, szervezőkészségük.

Az egyéni és csoportosan elvégzett feladatok értékelése az osztályfőnöki órák keretében valósul meg, de sor kerülhet szaktárgyi órákon való értékelésre is. A hagyományos és újító szándékú *programok* gazdag és változatos ajánlása az iskolán belül minden nevelő feladata. Igen fontos és kiemelkedő szerepe van az osztályfőnöknek és a diákönkormányzatnak. A színes és sokoldalú programok a tanulói személyiség színessé és sokoldalúvá válását eredményezik.

Harmonikus személyiség kialakítása elképzelhetetlen a **családdal való együttműködés** nélkül. Ezért is fontos a szülőkkel való állandó kapcsolattartás, a már meglévő formákon túl (szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás), közös programok (pl. családi nap, családi sportrendezvények, kirándulások stb.) szervezése.

Az alábbi táblázat a személyiség- és közösségfejlesztés terén kialakítandó személyiség-jegyeket és tulajdonságokat szemlélteti, amelyek nem két különálló csoportot alkotnak, csupán az egyik vagy másik terület több lehetőségét ad fejlesztésükre.

Személyiségfejlesztés	Közösségfejlesztés
– önismeret, én-tudatosság – reális önértékelés, – érzelmi tudatosság, – önkifejezés	– emberismeret
– önbizalom	– segítőkészség
– önállóság	– önzetlenség
– önértékelés	– kritikai képesség
– kitartás	– alkalmazkodóképesség
– akarat erő	– felelősségtudat
– szorgalom	– kezdeményezőkészség
– lelkiismeretesség	– szervezőkészség
– feladattudat	– irányítókészség
– igényesség	– figyelmesség
– Önszabályozás, Önkontroll – Megbízhatóság – Alkalmazkodó képesség – Innovációs készség	– Társas tudatosság – Egymásra figyelés – Empátia - a sokféleség elfogadása és kezelése – Mások fejlesztése

– Ön-motiváltság – Optimizmus – Teljesítményvágy – kezdeményezés	– Kapcsolatok fejlesztése – Személyközi kapcsolatok kialakítása – Együttműködés, csoportkötődés – Konfliktuskezelés – Kommunikáció
--	--

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos nevelési feladataink

Erkölcsei nevelés (az életkori sajátosságok figyelembevételével):

- az alapvető magatartási normák elsajátítása (szép beszéd, tisztelet egymás és felnőttek iránt, igazmondás),
- a család jelentőségének felismertetése,
- a tulajdon védelmének fontossága,
- a tolerancia az emberi kapcsolatokban (nagy szülő, szülő, osztálytárs, pedagógus, stb.)
- kitartás, akaraterő kérdése,
- a tanulási morál javítása, a tudás, mint érték visszaállítása.
- hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Érzelmi nevelés:

- a reális önismeretre, önbecsülésre,
- saját és mások problémájának megoldására,
- az együttműködési készség kialakítására való törekvés.
- empátia fejlesztése

Értelmi nevelés:

- igény felkeltése a műveltség megszerzésére,
- a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása,
- problémamegoldó képesség, kreatív gondolkodásmód kialakítása,
- tájékozódás a növekvő információáramlatban, önálló ismeretszerzés.

Egészséges életmódra nevelés:

- az egészséges életfeltételek iránti igény kialakítása (rendszeres testápolás, egészséges életritmus, szabadidő helyes eltöltése),
- a rendszeres és helyes táplálkozás fontossága,
- rendszeres testmozgás igényének felkeltése,
- tiszta, rendezett környezet iránti igény kialakítása,
- a drog, az alkohol, a dohányzás és az AIDS veszélyeinek megismertetése,
- az egészséges életmód iránti igény felkeltése.
- stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására

- láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására
- Motiválni és segíteni kell tanulóinkat a mozgástanulás a saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Esztétikai nevelés:

- kialakítani a szép környezet, a szép megjelenítés fogalmát,
- a taneszközök helyes alkalmazása, óvása,
- igény felkeltése az esztétikus környezetre, munkája, otthona, iskolája, környezete iránt.

Munkára nevelés:

- az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása, gyakoroltatása
- önellátás és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása
- A kétféle munka megbecsülése és tisztelete

Közösségi nevelés:

- az emberi együttélés szabályainak megismertetése
- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása
- együttműködési készség kialakítása
- a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

Nemzeti (hazaszeretetre) nevelés:

- a szülőhely és a haza múltjának, jelenének megismerése
- a nemzeti, nemzetiségi hagyományok, kultúra ápolása, tisztelete
- a hazaszeretet érzésének felkeltése
- az Európai Unió tagállamai hagyományainak ismerete, tisztelete.
- tanulóink legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevékeny cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki.
- A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Környezettudatosságra nevelés:

- természettudományos nevelés erősítése
- A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga
- .a természet és az épített környezetünk megismerésére, megszerettetésére és megóvására nevelés
- Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.
- A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.
- környezetvédelmi tevékenységekben való aktív részvétel (veszélyes hulladékok gyűjtése, víz-, levegő- és talajvédelem stb.).

Pályaorientáció

- Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági- és pénzügyi nevelés

- A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát.
- Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.
- A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló

erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés:

- Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.
- A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével

Művészeti nevelés:

- Ismerjék meg és értékeljék a népművészeti és a művészeti alkotások emberépítő jellegét.
- Legyenek képességek az életkori sajátosságaiknak megfelelő alkotások létrehozására.
- Kiemelt fontosságúként kell kezelni a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket:
 - a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztését
 - a társadalmi érzékenységet, a társas aktivitást
 - a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakítását
- Önértékelés, önismeret fejlesztése.
- Kreativitás fejlesztése: a játék, a művészetek és az önkifejezés eszközeinek széleskörű alkalmazásával.
- Szókincs fejlesztése: a szabad beszélgetés lehetőségének megteremtésével.
- Az olvasás iránti kedv felkeltése.
- A szociális kompetenciák sokirányú fejlesztése (kooperativitás, team-munkára való képesség, kommunikációs képesség, tolerancia)
- Gondolkodási képességek kiemelt fejlesztése
- A motiváció erősítése szabad képzetársításokkal.
- A kooperatív technikák – mint új tanítási-tanulási munkaformák segítsék elő különböző területek fejlődését: kommunikáció, tolerancia, empátia, gondolkodás, problémamegoldó képesség.
- Vitalehetőség - a problémák manipulatív, cselekvő megoldása.

▪ *Állampolgárságra, demokráciára nevelés*

- A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

- A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.
- Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.
- Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokban kiemelt szerepet kapnak az osztályfőnökök és a diákönkormányzat vezetője (az iskola többi pedagógusa mellett).

Kompetencia alapú oktatással kapcsolatban:

- tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére.
- az SNI tanulók beilleszkedésének segítése, és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.

Célunk, hogy a kooperatív tanulási technikák segítségével: javuljon a gyerekek közötti információcsere, megvalósuljon az építő egymásrautaltság átélése. Ezzel nélkülözhetetlen szociális kompetenciákra tesz szert, úgymint: nyitottság, empátia, társas érzékenység, felelősségérzet, szervezőképesség, érzelmi intelligencia

- A szociális kompetenciák sokirányú fejlesztése (kooperativitás, team-munkára való képesség, kommunikációs képesség, tolerancia)
- Tevékeny, hasznos, jó munkalétkör teremtése.

3. 1. A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladatok

Különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Az önkormányzás képességének kialakítása.

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése, a közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

3. 2. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

A **tanítási óra** a tanulók személyiségfejlesztésének legfontosabb színtere.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók **motiválását**, a tanulói **aktivitás** biztosítását és a **differenciálást**.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.
- A tanulási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenységetését biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, melyeket a tanítási órákon az alábbi módszerek és szervezeti formák segítik:

- A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél, rendszerezésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.
- A magas létszámú évfolyamokon - **amennyiben ezt az iskola anyagi kondíciói lehetővé teszik, valamint a fenntartó engedélyezi** - egy-egy tantárgy esetében **csoportbontásban folyhat a tanítás-tanulás**. A csoportokba a tanulók az egyes szaktárgyakból elért teljesítményük alapján kerülnek beosztásra.

❖ **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:**

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,

- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

❖ AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI ÉS HATÁSKÖRE

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanórán kívüli tevékenységek segítik:

Nemzeti ünnepek:

- Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1848. március 15-e, 1849. október 6-a, 1956. október 23-a, 1920. június 4.

Hagyományőrző ünnepek:

- 8. osztályosok ballagása, tanévzáró ünnepély
- Karácsony, farsang, gyermeknap.
- Télapó ünnepség

További iskolai programok:

- Kiállítások szervezése a technika és rajzórakon készített munkákból.
- Iskolagaléria működtetése
- Projekt napok, hetek
- Vers és próza, valamint mesemondó versenyek.
- Népdaléneklési verseny.
- Sportversenyeken való részvétel.

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az 2-8. osztályokban megválasztott képviselők közül álló diákönkormányzati vezetőséggel együttműködve az iskola igazgatója által megbízott nevelő irányítja a diákönkormányzat tevékenységét, mely szervezeti és működési szabályzatában foglaltak alapján, éves munkaterv szerint működik.

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően **évente diákközyűlést** hív össze.

Napközi otthon

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően - amennyiben a szülők igénylik - az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon napközi működik.

Diákétkeztetés

A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára - igény esetén - ebédet biztosít az intézmény. Az iskola fenntartói által megállapított étkezési térítési díjat az óvodában működő ételmezésvezetőnek fizetik be a tanulók.

Biztosítjuk a rászoruló tanulók ingyenes étkeztetését, a menza igénybevételének lehetőségét.

Iskolai sportkör

Az Iskolai Sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is.

Versenyek, vetélkedők

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

Az osztályfőnökök a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal – 1-2 napos - tanulmányi kirándulást szerveznek a munkatervben elfogadottak szerint. A tanulmányi kiránduláson való részvétel **önkéntes, a felmerülő költségeket a résztvevők fedezik.**

Évente szervezünk tanulmányi kirándulást valamely országrész megismerésére, iskolai szinten. Ezen való részvétel jutalom jellegű is, költségeinek jó részét az iskola finanszírozza.

Szabadidős foglalkozások

A nevelőtestület a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színházlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.).

A rendezvényeken való részvétel **önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.**

Nyáron a szünidőben július vége- augusztus elején igényesetén napközis tábort szervezünk.

Könyvtár: a tanulók egyéni tanulását, önképzését – az iskolánkban működő - községi könyvtár segíti.

Hit- és erkölcstan, Etika oktatás

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak az iskola nevelő és oktató tevékenységével összhangban és a jogszabályi előírásoknak megfelelően végzik a tantárgy oktatását.

Sikeresnek érezzük munkánkat akkor:

- Ha létrejönnek *olyan tanulói közösségek*, amelyek egyre kevesebb tanári irányítás mellett önállóan tudnak érdemi munkát végezni.
- A diákönkormányzat vezetője aktívan bekapcsolódik az iskola szabadidős tevékenységeinek, programjainak előkészítésébe, szervezésébe, lebonyolításába, értékelésébe egyaránt.
- Tanulóink kulturált módon tudják tanulótársaik érdekeit képviselni az iskolai és egyéb fórumokon.

A közösségi és személyiségfejlesztésben fontosak az alábbi elvek tisztán látása:

- Közös célok – *„tudjuk merre tartunk”*
- Felelősségvállalás a sikerért – *„sikerülnie kell”*
- Együttműködés – *„mindannyian érintettek vagyunk benne”*
- Folyamatos fejlődés – *„lehetünk ennél jobbak is”*
- Kölcsönös tisztelet – *„mindenkiben van valami érték”*
- Nyitottság – *„meg tudjuk beszélni a köztünk lévő különbségeket”*
- A sikerek elismerése és a jó hangulat – *„jól érezzük magunkat a bőrünkben”*
- *„Légy proaktív”*

4. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő tanulók magatartása jelentősen eltér az adott életkorban elvárható helyes magatartástól. Az általánosan használt pedagógiai eszközök velük kapcsolatban gyakran eredménytelennek bizonyulnak. Arányuk iskolánkban is nőtt.

- Cselekvő, személyes tapasztalatszerzés, differenciálás.
- A taneszközök tartalmazzanak a kiemelkedő képességű és/vagy tehetséges gyerekek differenciált fejlesztése, szintjének megfelelő, őket motiváló, osztálykeretben használható, önálló feladatmegoldásra alkalmas feladatsorokat.
- Fejlesztő-központúság megvalósítása a programban alternatív megoldási feladatok használatával.
- Esélyegyenlőség biztosítása

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi és a kishartyáni óvodával, a nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, a hivatallal, a CKÖ-vel.
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák,
- ***IPR-s oktatás bevezetése***
- napközi otthon,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív formák alkalmazása
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák
- individuális tanulás előtérbe helyezése
 - az alapozó időszak elnyújtása
 - fejlesztő értékelés alkalmazása
 - a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználat

Akkor tartjuk sikeresnek munkánkat, ha a felsorolt tevékenységek, partnerek, társintézmények segítségével elérjük, hogy a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink:

- jól érzik magukat az osztályközösségben, az iskolában,
- részt vesznek az iskolai rendezvényeken, eseményeken,
- képességüknek megfelelően teljesítik az adott évfolyam tanulmányi követelményeit, a továbbhaladás feltételeinek megfelelnek,
- társaik nem közösitik ki őket.

5. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Cselekvő, személyes tapasztalatszerzés, differenciálás.
- A taneszközök tartalmaznak a kiemelkedő képességű és/vagy tehetséges gyerekek differenciált fejlesztése, szintjének megfelelő, őket motiváló, osztálykeretben használható, önálló feladatmegoldásra alkalmas feladatsorokat.
- Fejlesztő-központúság megvalósítása a programban alternatív megoldási feladatok használatával.

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulásszervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Az iskolában működő *művészeti oktatás* is kedvező lehetőséget nyújt a tehetséges tanulók gondozására.

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- szakkörök, iskolai sportkör,
- kiselőadások, versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.),
- a szabadidős foglalkozások (pl. színházlátogatások, túrák, kirándulások stb.)
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás segítése: a 8. évfolyamon a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató foglalkozásokat, a tehetséges tanulók részére szakköröket tartunk magyar nyelv és matematika tantárgyakból. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt a kompetenciamérések eredményeit is figyelembe véve.

A tehetséggondozó és felzárkóztató munkánk akkor éri el célját, ha tanulóink:

- képességüknek megfelelő teljesítményt nyújtanak iskolai és iskolán kívüli tevékenységeik során, eredményesen képviselik az iskolát tantárgyi és más jellegű versenyeken,
- aktívan részt vesznek a számukra meghirdetett programokban.

6. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELLEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A tantestület minden tagjának van feladata a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatban. Minden esetben a gyermek érdekeinek képviselője az elsődleges.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Ifjúságvédelmi feladatokat egy megbízott nevelő látja el.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége az alábbi területekre terjed ki:

- a tanuló fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának **célja**, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait, segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat, szükség esetén a nevelési tanácsadó szakembereinek.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal, családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatalokkal,
- háziorvossal, fogorvossal, védőnővel,
- a szülőkkel,
- a hitoktatókkal,
- rendőrséggel,
- gyógypedagógussal, gyógytestnevelővel

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt - lehetőség szerint az érintett tanuló osztályfőnökével - a veszélyeztető okok feltárása érdekében
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,

- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Veszélyeztetett az a gyermek, akinek a testi, lelki, értelmi vagy erkölcsi nevelését, fejlődését a szülői vagy gondozói környezet nem biztosítja.

Kialakulásához vezető tényezők: családja, szűkebb környezete elhanyagolja nevelését, gondozását, a családban előfordul drogfogyasztás, alkoholizmus, brutális cselekmény.

Következménye lehet a gyermeknél: a deviáns magatartási formák kialakulása, negatív csoportokhoz csatlakozás, alkohol vagy kábítószer fogyasztása.

A veszélyeztetett tanulóval kapcsolatos feladatok:

A veszélyeztetett tanulók felmérése, nyilvántartása az osztályfőnök jelzése alapján.

- A veszélyeztető tényezők feltárása, szükség esetén intézkedés.
- A veszélyeztetett tanulók tanulmányi munkájának figyelemmel kísérése, a feladatok megbeszélése a szaktanárokkal.
- Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal, szükség esetén a Családsegítő szolgálattal.
- Szülők és a tanulók tájékoztatása arról, hogy problémáikkal hová fordulhatnak iskolán belül, illetve iskolán kívül.

Kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelem, rossz lakáskörülmények, szülők és a környezet alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje, válás, stb.

Következménye lehet - amennyiben időben nem ismerjük fel - a tanulói esélyegyenlőtlenség.

Hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladatok:

- A tanuló nyilvántartásba vétele.
- Tanácsadás gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak.
- Szociális lehetőségek számbavétele.
- Szükség esetén külső segítség kérése.
- 2H, 3H, SNI-s integráció segítése, elfogadás, érzékenyítés.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, differenciált oktatás,
- pályaválasztás segítése, személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségügyi szűrővizsgálatok, egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése, családi életre történő nevelés, napközis foglalkozások, az iskolai étkezési lehetőségei,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás), a szülőkkel való együttműködés, tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

7. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

A lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók **állandó és rendszerszerű felzárkóztatásának biztosítása**

Ennek érdekében:

- a nem szakrendszerű oktatás keretében – a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, differenciált oktatás keretében – a felzárkóztatás segítése
- Az IPR rendszer működtetése
- Motiválást segítő differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák, tevékenységközpontú pedagógiák, drámapedagógiai elemek, multikulturális tartalmak.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek:

- Az érintett tanuló megsegítését a frontális oktatás túlsúlyát csökkentő, az egyéni különbségek figyelembevételére alkalmas differenciált tanulá irányítási módok is haladási tempó alkalmazásával valósítjuk meg.
- Esélyegyenlőtlenség csökkentése a képességekhez, nehézségekhez, a különféle tanulási módokhoz, érdeklődéshez való alkalmazkodás.
- Az építő egymásra utaltság átélése, sikerélmény, „én is fontos vagyok”, „nekem is sikerül” attitűd alakítása, erősítése.
- A szociális kompetenciák fejlesztésével: nyitottság, empátia, társas érzékenység, felelősségérzet, szervezőképesség, érzelmi intelligencia- az elfogadás segítése.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Tanulópárok kialakítása.
- Napközi otthon: házi feladatokról tájékoztatás a napközis nevelőnek.
- Egyéni foglalkozások során a gyengébb tanulók foglalkoztatása egyénre szabott, differenciált feladatokkal, feladatlapok összeállítása számukra.
- Felzárkóztató foglalkozásokon játékos feladatokkal sikerélményhez juttatásuk.
- Könyvtári foglalkozásokon képesség szerinti csoportban dolgoznak. Szintjüknek megfelelő feladattal látjuk el a csoportokat.
- Közös munkába való bevonás játékos feladatokkal.
- Továbbtanulás, pályaválasztás: megfelelő iskola, szakma kiválasztásának segítése egyéni beszélgetésekkel, iskolalátogatások megszervezésével stb.
- Kiemelten fontos a szülőkkel való szoros együttműködés.

A tevékenységek során fontos a jó közösségi hangulat biztosítása, sikerélmény és elismerés biztosítása.

Tevékenységünk akkor lesz eredményes, ha a tanulási kudarc okainak feltárása után sikerül megtalálni a probléma megoldásának módját, felsorolt lehetőségeinket kihasználva ezeket az okokat csökkentjük, így tanulóink egyre több sikerélményhez jutnak munkájuk során, az előírt tantervi követelményeket teljesítik.

8. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Szociálisan hátrányos az a tanuló, akinek alapvető szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak a család anyagi helyzete miatt.

Hátrányos helyzetű az a tanuló, aki gyermekvédelmi támogatásban részesül, vagy a jegyző védelembe vett.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a tanuló, aki hátrányos helyzetű és szülei az általános iskola 8. osztályát, vagy annál kevesebb évfolyamot végeztek és gyermekvédelmi támogatásban részesül.

Az eredményes munka érdekében szükséges a szociális hátrányokkal küzdő tanulók problémáinak megismerése, kezelése.

Iskolánkban az alábbi tevékenységek segítségével igyekszünk a szociális hátrányokat enyhíteni:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató órák, foglalkozások,
- diákétkeztetés,
- napközi otthon,
- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, vagy csoportos használata,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- ingyenes tankönyvellátás,
- taneszköz biztosítása szükséglet szerint
- művészetoktatás
- kirándulások
- tanulószoba
- IPR-s oktatás
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,
- a tanulók és szüleik tájékoztatása, szükség esetén a szülő figyelmeztetése,
- anyagi veszélyeztetettség esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítására, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő biztosítására történő javaslattevés.

Eredményesnek érezzük munkánkat akkor, ha a szociális hátrányokkal küzdő tanulók problémáinak megismerése után minden lehetőséget kihasználunk annak érdekében, hogy a szociális hátrányokat enyhítsük. Így a hátrányos helyzetű tanuló is megkaphatja mindazt, ami egészséges testi és lelki fejlődéshez szükséges.

9. A SZÜLŐ, TANULÓ ÉS A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

A tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái

A **tanulókat** az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulók **kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat** szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőkkel, a tantestülettel vagy az iskolaszékkel.

A **tanulót és a tanuló szüleit** a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a pedagógusok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.

A **szülőket az iskola egészének életéről**, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a szülői munkaközösség ülésén vagy iskolai szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan a szülői értekezleteken.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái

Családlátogatás

Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében. Az 1. és 5. osztályokban az első félévben; máskor igény szerint.

Szülői értekezletek

A tanév során - az iskola éves munkatervében meghatározottak szerint - két szülői értekezletet tartunk 1-8. osztályig, melyek feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés biztosítása.

Családlátogatások, fogadóórák

A szülők tájékoztatása az alábbiakról:

- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- a helyi tanterv követelményeiről,

- az iskola és a tanítók, szaktanárok értékelő munkájáról,
- a gyermekek tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, szorgalmáról,
- az iskola s az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatója felé.
- A kompetencia alapú oktatásban történő részvételről
- Az IPR-s oktatásban való részvételről

Fogadóóra

Az éves munkatervben meghatározottak szerint tartunk fogadóórákat, melyek feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével vagy az iskolaszékkel.

A továbbfejlesztésre oly módon látunk lehetőséget, hogy oldott légkörben, kötetlen beszélgetések során, valamint a partneri igénymerések során kapott megalapozott információk alapján bővítjük együttműködésünk formáit. Szorgalmazzuk a szülők részére, hogy az iskolai fórumokon (szülői értekezletek, fogadóóra, DÖK-rendezvények stb.) minél nagyobb számban, aktívan vegyenek részt.

Iskolai honlap naprakész működtetése

10. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Programunk célja: a tanulók egészségvédelme, egészségfejlesztése és az egészséges életmódra történő felkészítése, sokszínű tevékenységrendszer biztosításával.

Kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges táplálkozás ismereteinek és formáinak elsajátítására,
- az aktív testmozgás igényének felkeltésére, lehetőségének biztosítására,
- az alkohol-, drog- és dohányzás egészségkárosító hatásainak megismertetésére, prevenciós tevékenységre,
- lelki egészségvédelem megerősítésére,
- egészséget támogató környezet biztosítására,
- a környezet védelmére ösztönző értékrend kialakítására,
- személyes higiénés szokások kialakulására, a testi és lelki egészség védelmére (a védőnő és kortárs oktatók segítségével),
- a közegészségügyi előírásoknak megfelelő intézményi működés biztosítására (étkezés körülményei, iskolaorvosi és fogászati ellátás, orvosi szoba, baleset-megelőzés, munkavédelem).

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

Tanórai tevékenységek:

- osztályfőnöki óra (egészségnevelés, DADA, védőnő, kortársoktatók segítségének igénybevétele),
- egészségtan, környezetismeret, kémia, fizika biológia és egészségtan, testnevelés, mindennapos testedzés.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és az iskolai témahét alkalmával valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- Felelősségteljes szabálykövető magatartás kialakítása
- Testi, lelki, szociális egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés.
- Vészhelyzetek felismerése, elemi szintű elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátíttatása
- Aktív és tudatos egészségvédelem, másokon való segítség erősítése

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) Iskolai témahét keretében
- b) Tanórai foglalkozások alkalmával (változatos munkaformák alkalmazásával)

Tanórán kívüli tevékenységek:

- túrák,
- mindennapos testnevelés,
- szervezett étkeztetés,
- sportkörü foglalkozások,
- napközis foglalkozások,
- délutáni szabadidős foglalkozások,
- sportprogramok, vetélkedők, versenyek,
- egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatok.

A mindenkori igényeket az éves munkatervében konkretizáljuk.

A testi nevelés területei, formái:

- iskolai testnevelés órák, néptáncórák
- mindennapos testnevelés
- *iskolai sportkörü foglalkozások,*
- tömegsport foglalkozások.
- modern tánc szakkör

Az iskolai tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

Az első-negyedik évfolyamon:

- *a heti három kötelező testnevelés óra, a többi tanítási napon pedig a játékos, egészségfejlesztő testmozgás sportkör és a néptánc órák.*

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon:

- a heti öt vagy három kötelező testnevelés óra,
- az iskolai sportkör különféle sportágakban szervezett foglalkozásai,
- néptánc szakkör
- versenyszerű sportolás
- tömegsport foglalkozások, melyek tevékenységébe a tanulók akár 1-1 alkalomra is bekapcsolódhatnak.

A napközi otthonban:

- a játékos, egészségfejlesztő testmozgás.

Erdei iskola

- lehetőség szerint (A szülők és fenntartó anyagi lehetőségeinek figyelembevételével)

A tanulók fizikai teljesítményének mérése évente két alkalommal történik (részletesen a helyi tantervben található meg).

11. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Környezetvédelmi programunk az önkormányzat közoktatási fejlesztési tervére épül.

11.1 Alapelvek

- A fenntarthatóságra nevelés azt jelenti, hogy az oktatás kapcsolatokat hozzon létre a környezeti, a társadalmi és a gazdasági rendszer között abból a célból, hogy megértessük e kapcsolatok működési szabályait.
- Ennek központi gondolata a természeti, az épített, a társas-társadalmi környezet fenntarthatósága (és ezen belül a fenntartható fejlődés és fogyasztás) érdekében szükséges ismeretek, magatartás minták, értékek és életviteli szokások megtanítása.
- Szeretnék előrelépni természeti környezetünk - különös tekintettel közvetlen környezetünk – óvása terén.

11.2 A környezeti nevelés céljai, feladatai

A környezeti nevelés általános céljai:

1. Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és társadalmak fenntarthatóságát.
2. Egyéni és közösségi szinten egyaránt kialakítani a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, s mindez váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé.
3. Érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt.
4. Bekapcsolni őket a közvetlen épített és természeti környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
5. Legyen meghatározó életmódjukban az épített és természeti környezet tisztelete, a felelősség vállalása.
6. Váljon meghatározóvá a környezeti károk megelőzésére való törekvés.
7. Felismertetni, hogy közös és egyéni kötelesség:
 - az emberiség közös öröksége; a környezet minőségének fenntartása és javítása, az ökológiai egyensúly fenntartása,
 - a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása,
 - minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelmébe.
8. *Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!*

A környezeti nevelés céljaiból adódó feladatok:

- élet-közelit tanulási környezet biztosítása,
- gazdag eszköztár, játékosság, sokszínű tevékenységrendszer,
- környezetbarát attitűdök, szokások kialakítása a tanulóknál,
- a természeti és társadalmi környezetről tények, ismeretek, problémamegoldó gondolkodás közvetítése,
- a környezeti folyamatok, összefüggések megértésének segítése.

11.3 Környezeti nevelés tanórán és tanórán kívül és a családban is (közös veteményezés)

Környezeti nevelés a tanórán:

- A helyi tanterv tartalmi elemeire építve:
A pedagógusok magyar, osztályfőnöki, technika, biológia, természetismeret, földrajz, kémia, fizika, történelem tanmeneteikben bejelölik azokat az órákat, amelyek tananyaga szorosan kapcsolódik a környezeti nevelés célkitűzéseikhez.
- A helyi értékek jelentősége a nevelő-oktató munkában.
Természeti környezet: a település és környezete (szűkebb, tágabb) földrajzi jellemzői, növény és állatvilága (társulásai) megismerése, védelme (környezetismereti, földrajz osztályfőnöki, történelem és nemzeti névnapok órákon).
- Társadalmi környezet: a település jellemzői (az ott élő emberek foglalkozása: ipar, mezőgazdaság, kézműipar stb.).
- Hagyományápolás (fonás, szövés, kézimunkázás stb. megismertetése technika, rajzórán, illetve szakköri keretek között).

Környezeti nevelés a tanórán kívül

Környezetvédelmi jeles napok:

Szeptember 3.	Takarítási Világnap
Március 22.	A Víz Világnapja
Április 22.	A Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Június 5.	Természetvédelmi világnap

Évenként más-más tevékenységi formák keretein belül emlékezünk meg az éves munkaterv alapján.

Bekapcsolódás az **intézmény közvetlen környezetének és a település környezetének megóvásába, szépítésébe.**

- Szervezés, illetve bekapcsolódás helyi, megyei, országos természetismereti programokba, vetélkedőkbe, versenyekbe.
- szelektív hulladékgyűjtési akciók szervezése

Iskolakert szépítése, ápolása.

- Környezetvédelmi tevékenységek: iskolai tantermek, folyosók esztétikus díszítése, virágosítása, tisztasága.

Ennek érdekében:

- „Tiszta, rendezt osztály” akció szervezése
- hasznos hulladékgyűjtés megszervezése
- saját udvari terület rendben tartása.

Iskolai **tanulmányi kirándulások, túrák.**

Erdei iskola (anyagi lehetőségek függvénye)

Kiállítások rendezése.

12. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

12. 1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

12.1.1 A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzat célja a 20/ 2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. pontja alapján a tanulók tanulmányok alatti vizsga lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli,)
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

12.1.2 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra*,
- *különbözeti vizsgákra*,
- *javítóvizsgákra*
- *pótló vizsgára* vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- aki az igazgató engedélyével pótló vizsgát tehet

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat hatálybalépése a 2013/2014-es tanév végén megszervezendő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

12.1.3 Az értékelés rendje

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- 30 óránál többet mulasztott igazolatlanul és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

- A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.
- Egy osztályozó vizsga meghatározott kivétellel (engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget) egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
- A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- Osztályozó, vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A különözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

A különözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. A különözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,

- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

A független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

12.1.4 Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

Tanulmányok alatti vizsgát – a rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, engedélyezheti, hogy a vizsgázó előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait az igazgató bízta meg.

Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A vizsgabizottság tagjai:

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök:

felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

Kérdező tanár(ok)

- kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő.

Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

12.1.5 Írásbeli vizsgák általános szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet
- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával
- Egy vizsganapon legfeljebb három írásbeli vizsga tehető le, a vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

- a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- b) az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

Az írásbeli vizsga javítása

- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű (piros) tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját

12.1.6 A szóbeli vizsga általános szabályai

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
 - a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 10 perccel kötelező megjelennie
 - a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
 - a felkészülési idő legalább 30 perc
 - a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
 - a felelet maximum 15 percet tarthat
 - ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz
 - két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja
- Ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

A szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

12.1.7 A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni.

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Az egyes tantárgyak vizsgarészeit a következő táblázat tartalmazza.

VIZSGATÁRGYAK	VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Szlovák nyelv és irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Ének–zene	írásbeli + szóbeli vizsga
Informatika	írásbeli + gyakorlati vizsga
Rajz és műalkotások elemzése	szóbeli + gyakorlati vizsga

13. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 23. § (6) bekezdésének alapján a tanuló joga, hogy kérje az átvételét másik, azonos vagy más típusú nevelési-oktatási intézménybe.

A tanuló átvételére – az iskolatípus változtatás kivételével – a tanítási év során bármikor lehetőség van.

- **Az iskolaváltás engedélyezéséhez a kérelmet az iskola igazgatójához kell benyújtani. Kiskorú tanuló esetében a szülő írásban nyilatkozik gyermeke iskolaváltoztatási szándékáról.**
- Az átvételi kérelemhez a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 22. § (4) bekezdésében felsorolt iratokat kell mellékelni, továbbá nyilatkozni kell a nemzetiségi nyelv oktatását illetően.
- Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban az átvételről, tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz.
- A döntés előtt kikéri az iskolavezetés az érintett osztályfőnök és a nemzetiségi nyelv oktatását végző nevelő véleményét.

Az iskola igazgatója köteles értesíteni :

- az átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással,
- az előző iskola igazgatóját is.

Az átvétellel kapcsolatos pedagógiai követelmények meghatározása

Az átvétellel kapcsolatos pedagógiai követelmények meghatározásának függvénye a nemzetiségi nyelv további tanulására vonatkozó nyilatkozat.

Más iskolatípusból érkező tanuló esetében, aki vállalja a nemzetiségi nyelv tanulását:

- biztosítjuk a nyelv elsajátításához szükséges taneszközöket,
- a tananyag elsajátítása érdekében a pedagógiai felkészítést,
- engedélyezzük az osztályozó vizsga lehetőségét.

Más iskolatípusból érkező tanuló esetében, aki nem vállalja a nemzetiségi nyelv tanulását:

- szlovák nyelv és irodalom valamint népismeret órák látogatása nem kötelező,
- az iskola bármely programjain részt vehet, mint a többi tanulótársai

Sajátos nevelési igényű tanuló esetében:

- a szülő kéri az iskola kijelölését
- az SNI tanulók tanterve alapján biztosítjuk a tanulók fejlesztését

14. A felvételi eljárás különös szabályai

Az iskola számára a fenntartó határozza meg a kötelező beiskolázási körzetet. Az iskola feladat ellátási kötelességéből eredően felveszi a beiskolázási körzetéből jelentkező tanköteles tanulókat.

Az elégséges férőhelyek meglétét az iskola alapító okiratában meghatározott maximális tanulói létszám alapján kell megállapítani.

A felvételi kötelezettség teljesítésénél figyelembe vesszük a nemzetiséghez tartozók igényét, mi szerint, ha ugyanazon nemzetiséghez tartozó nyolc tanuló szülője kéri (Nemzeti köznevelési törvény 89. §.) az osztály megszervezéséről gondoskodunk.

Szlovák nyelvoktató általános iskola révén a szlovák nemzetiséghez tartozó jelentkezőt - ha felvételi követelményeknek megfelel felvesszük.

Iskolánkban a felvételi kötelezettség teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmek teljesítésére is van lehetőség, először azonban a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét a törvényben foglalt arányok figyelembevételével kell teljesíteni.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.

Az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudjuk teljesíteni, a megadott sorrendet figyelembe véve, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján döntünk.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz.

Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indoklással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele,

- hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse,

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozásakor:

- be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást,
- szülői nyilatkozat nemzetiségi nyelv tanulásáról
- okmányirodában készült adatlapot
- óvodai szakvéleményt

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- a szülő személyi igazolványát
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot

Az iskola 2-8. évfolyamára jelentkező tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, ill. magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az intézmény igazgatója dönt.

Amennyiben a tanuló a második-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, ill. magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét

II. HELYI TANTERV

15. AZ ISKOLA TANTÁRGYI RENDSZERE ÉS ÓRATERVE, A TÁMOP 3.1.4-ES PROJEKT FENNTARTÁSA

A helyi tantervnek biztosítania kell, hogy az alapfokú nevelés-oktatás pedagógiai szakaszán a **bevezető** és a **kezdő** szakaszban a tanítás-tanulás szervezése játékos formában, a tanulói közreműködésre építve, az érdeklődés felkeltésére, a problémák felvételére, a megoldáskeresésre, és a tanulói képességek fejlesztését szolgáló ismeretek elsajátítására irányuljon. Az **alapozó** és a **fejlesztő** szakaszban a tanulói terhelés a tanulói képességekhez igazodva kell, hogy növekedjen. Ez az elvárás szükségessé teszi, hogy a bevezető és a kezdő szakasz képzési feladatait a tanulók életkorához, fejlettségéhez igazítva tervezzük meg.

Az **általunk adaptált kerettanterv** a Nat 2007 módosításának jóváhagyását követően, a 2/2008 (II. 08.) OKM rendelettel történt átdolgozott kerettanterv, amely beépült a 17/2004. (V.20.) OM rendelet 3. számú mellékletébe.

A **tantárgyi tantervcsomagba** az **OM kerettantervet**² építettük be, amely az előzőekben hivatkozott jogszabály módosítása következtében megfelel a Nemzeti alaptanterv kompetenciafejlesztést kiterjesztő 2007-es módosításainak.³

- A tartalmi követelmények egységesítését a tantárgyi tantervekben előírt követelmények, valamint a „továbbhaladás feltételei” szolgálják.
- A részletes tananyagot és követelményeit a mellékletben szereplő tantárgyi tantervcsomagok tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként.
- A helyi tanterv biztosítja, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a **tanulók elsajátítsák a fogyasztóvédelemmel, a közlekedésre, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.**
- **Minden tantárgy tantervében szerepet kapnak a tanulási esélyegyenlőség** segítésének elvei és területei.
- Az egyéni boldogulásban kiemelten fontos az **egész életen áttartó tanulásra történő felkészülés**, illetve felkészítés, melyet minden fejlesztési szakaszban fontos.
- Figyelembe veszi az intézmények **tehetséggondozó és felzárkóztató kötelezettségét, az integrációs nevelés** lehetőségét is.
- A **sajátos nevelési igényű gyermekek** neveléséhez a kerettanterv ajánlásai mellett figyelembe kell venni a NAT irányelveit, **a fogyatékoság típusának megfelelően a tanuló lehetőségeihez, korlátaival és igényeihez igazodva kell a fejlesztést megtervezni.**
- **A nemzeti és etnikai kisebbség** számára eligazítást adnak a vonatkozó irányelvek.

² 28/2000. (IX.21.) OM és 17/2004.(V.20.) OM rendeletben a miniszter által kiadott kerettanterv

³ 2011-ben a TIOP 1.1.1 fenntartásából adódó feladatokkal szükséges kiegészíteni a Pedagógiai programot.

15.1. A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk az oktatási miniszter által kiadott kerettantervet helyi tantervként építi be a pedagógiai programjába.

Óratervünk mind tartalmában, mind szerkezetében tükrözi a nevelő-oktató munkát meghatározó Nemzeti Alaptantervre épülő pedagógiai elveket és célokat.

Az óratervünk kialakítása az alábbi szempontok figyelembevételével történt:

- **a Kerettantervekben az általános iskola alsó és felső tagozatára meghatározott kötelező valamint ajánlott óraszámok**
- **a NAT műveltségi területekre előírt százalékos időarányok**
- **a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény testnevelés óraszámokat érintő változása**
- **nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelés – oktatás irányelvei**
- **a választási lehetőség a helyi sajátosságoknak, igényeknek való megfeleléshez.**

A kötelező órák óraterve a minden tanuló számára kötelezően teljesítendő óraszámot tartalmazza. Ezek során sajátítják el a tanulók a helyi tantervben szereplő valamennyi tantárgy tananyagát, mellyel megfelelhettek a magasabb évfolyamra lépéshez szükséges továbbhaladási feltételeknek.

A nem kötelező időkeretből biztosítjuk az alábbi feladatokat:

- **napközis foglalkozások**
- **tanulósobai foglalkozások**
- **egyéni tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások**

Napközis és tanulószobai csoportokat igény szerint szervezünk a tanulóknak, amelyről előzetesen minden tanév végén, illetve tanév elején tájékoztatjuk a szülőket.

Helyi tantervünk Az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékleteként kiadott **kerettanterv és a NAT-2012. 10/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról központi tanterv** alapján készült.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Földrajz	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat
Történelem	A változat

15.2. A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek			+1	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika	0	0	0	0
Szabadon tervezett órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+0,5	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3 +1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2+0,5	2	2
Természetismeret	2+1	2+1		
Fizika			1,5+0,5	2
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			2	1+1
Földrajz			1,5+0,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	3	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	29	28	30	31

15.3.. A választott kerettanterv feletti óraszám

Intézményünkben roma nemzetiségi nevelés-oktatás folyik. A nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás irányelvei alapján a tanítás nyelve a magyar nyelv, a **népismeret** elsajátítását külön **heti egy órában** megszervezett kötelező tanórai foglalkozások keretében biztosítjuk.

Időkeret biztosítása alsó tagozaton:

- Évfolyamonként a szabadon tervezhető órakeret 10%-nak felhasználása
- A Köznevelési törvény 6. melléklet D. évfolyamonként plusz két óra (a nemzetiségi nevelés oktatás többlet tanórai foglalkozásainak száma)
- Bármely nevelési – oktatási forma esetén a készségtárgyakra előírt óraszámából évi 37 óra átcsoportosítása. Alsó tagozaton ének - zene, rajz, tanórák órászámainak átcsoportosítása(1-1 óra)

Időkeret biztosítása felső tagozaton

- Évfolyamonként a szabadon tervezhető órakeret 10%-nak felhasználása

- **A Köznevelési törvény 6. melléklet D. évfolyamonként plusz két óra (a nemzetiségi nevelés oktatás többlet tanórai foglalkozásainak száma)**
- **A nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretének igénybe vétele felső tagozat 5. évfolyamon (1 óra)**

A NAT műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázatok mutatják:

Műveltségterületek, tantárgyak az 1–4. évfolyamon

NAT műveltségi területei	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom (dráma)
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv
Matematika	Matematika
Ember és társadalom	Környezetismeret
Ember a természetben	Környezetismeret
Művészetek	Magyar nyelv és irodalom (dráma) Ének-zene Rajz Testnevelés és sport (tánc) Dráma
Informatika	Informatika
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Technika
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport (tánc)

Műveltségterületek, tantárgyak az 5–8. évfolyamon

A NAT műveltségi területei	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv Magyar irodalom (dráma)
Élő idegen nyelv	Idegen nyelv
Matematika	Matematika
Ember és társadalom	Történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) Ember és társadalomismeret, Hit-és erkölcsstan-etika
Ember a természetben	Természetismeret Fizika Biológia és egészségtan Kémia
Földünk–környezetünk	Földrajz
Művészetek	Magyar nyelv és irodalom (dráma) Ének-zene Rajz Mozgóképkultúra és médiaismeret Testnevelés és sport (tánc) Dráma és tánc
Informatika	Informatika
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Technika és életvitel
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport (tánc)

Az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere és összesített heti óraszám

Tantárgy	1. o.	2. o.	3. o.	4. o.	5. o.	6. o.	7. o.	8. o.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7	--	--	--	--
Magyar nyelv					2	2,5	2	2
Magyar irodalom (Dráma)					2	2	2	2
Idegen nyelv			2	2	3	3	3	3
Matematika	5	5	5	5	4	4	4	4
Történelem (hon és népismeret)					4	2	2	2
Környezetismeret, természetismeret (+egészségtan 6. osztály)	1	1	2	2	3	3		
Fizika							2	2
Kémia							1,5	1,5
Biológia (+egészségtan 8. osztály)							2	2
Földrajz							2	2
Rajz, vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Informatika					1	1	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés (tánc)	5	5	5	5	5	5	5	5
Hit és erkölcstan/Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező óra összesen:	25	25	27	27	29	29,5	31,5	31,5
<i>Sportkör</i>	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
<i>Néptánc</i>	(2)	(2)	(2)	(2)				
<i>Etnikai oktatás:</i>					2	2	2	2
Kötelező és választható összesen:	27,5	27,5	29,5	29,5	31,5	32	34	34

15.4. Tanórák, tantárgyak

- A **Magyar nyelv és irodalom** műveltségterület tantárgyi bontással oktatjuk és értékeljük az 1-8. évfolyamon (kivétel ez alól, ahol a TÁMOP 3.1.4-es projekt fenntartás van)
- A **Földünk és környezetünk** (földrajz) műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása folyik felmenő rendszerben (TÁMOP 3.1.4-es projekt megvalósítása).
- Az **Ember-és társadalomismeret, etika** tantárgyat külön tárgyként oktatjuk (7-8. évfolyam).
- Az **etnikai oktatás** kizárólag magyar nyelven történő oktatást jelent, a roma kultúra anyagát beépítjük a különböző tantárgyak anyagába.
- A **továbbtanuláshoz szükséges kompetenciák fejlesztését** szolgáló tantárgyak óraszámait az 5-8. évfolyamokon megemeltük .
- A **magas létszámú évfolyamokon** - amennyiben ezt az iskola kondíciói lehetővé teszik– a **kulcskompetenciák fejlesztését segítő tantárgy(ak) esetében csoportbontásban is szerveződhet a tanítás-tanulás.**

15.5. Tanórán kívüli foglalkozások

A **nem kötelező órák terhére** biztosítjuk a megemelt tantárgyi óraszámokat (lsd. táblázat), a csoportbontásokat (fenntartói engedéllyel) és részben a szakköröket, fejlesztő foglalkozásokat, és a mindennapos testnevelést.

A heti kötelező tanórai foglalkozások **10%-os keretéből** (Tv. 52. § (11) bek. c pont) szervezzük meg:

- Az egyéni (1-3 tanuló részére szervezett!) tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozásokat,
- Az 1. évfolyam és a 2. évfolyam első félévéig a „Felzárkóztatásra szorul” értékeléssel minősített tanulók fejlesztését.

A tanulók délután 16.00. óráig szervezett foglalkozásokon vehetnek részt Tanulói felügyeletről igény esetén 17.00-ig gondoskodik az iskola.

15.6. Az előírt tananyag és követelményei

A részletes **tananyagot és követelményeit** a mellékletben szereplő **tantárgyi tantervek-csomagok** tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként.

A tantárgyi kerettantervek évfolyamonként ismétlődő **szerkezeti egységei** általában a következők:

Belépő tevékenységformák:

- A Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladatainak megvalósításához nélkülözhetetlen - évfolyamonként belépő - gondolati műveleteket, információszerző és- feldolgozó eljárásokat, szóbeli, írásbeli, rajzi-manuális, mozgásos stb. tevékenységeket tartalmaz.

Témakörök, tartalmak:

- E kerettantervi egység közli a tantárgy képzési tartalmait: ismeretegységeket, problémaköröket, eljárásokat, tényeket, összefüggéseket, műalkotásokat, fogalmakat, szabályokat stb.

A továbbhaladás feltételei:

- Ez a tantervi elem magában foglalja azokat a tanulói tevékenységeket, ismeretbeli, tudásbeli összetevőket, amelyek ismerete, gyakorlata fontos feltétele az eredményes továbbhaladásnak.
- Orientálja az iskola helyi tantervében szereplő értékelési eljárásokat, szempontokat közöl a **tanulók teljesítményének értékeléséhez**.

Az alsó tagozat esetében két ponton eltérő sajátosságot mutat:

- Mivel az 1-2. évfolyam a fejlesztés szempontjából egy pedagógiai egységnek tekinthető, **csak a második évfolyamtól kezdődően fogalmaz meg teljesítmény-kritériumokat** a tanulók értékeléséhez.

A tanterv tartalmazza a tantárgyak mindegyikében megjelenő szerkezeti egységeket, ezek elrendezése azonban a különböző tantárgyakban, ill. képzési szakaszokban eltérő lehet.

15.7. Eltérés a helyi tantervtől

A közoktatási törvény 70. §-a alapján engedélyezett **egyéni továbbhaladás esetén** a tantárgyi követelmények teljesítésétől el lehet térni, azonban az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak utolérnie a többiekét. Az egyéni továbbhaladás – valamennyi, vagy egyes tantárgyakból - különböző évfolyamokig, de legkésőbb a **negyedik évfolyam végéig** tarthat⁴.

A **sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése** és oktatása – az enyhe értelmi fogyatékoság kivételével - a normál tantervi tartalmak és követelmények szerint, a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően, **egyéni fejlesztési terv alapján** folyik.

Az **enyhe értelmi fogyatékosok fejlesztése** a szakszolgálat irányítása, koordinálása mellett, a számukra készült kerettanterv alapján történik. Az óraterv szabadon tervezhető óráit egyéni foglalkoztatásra is fordíthatják.

⁴ közoktatási törvény 70.§ (7), (9)-(10)

16. A TANKÖNYV ÉS TANESZKÖZ-VÁLASZTÁS ELVEI

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, feladatlap, térkép stb.) használnak a tananyag felhasználásához, amelyeket oktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak tananyagának feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve és a meghatározott irányelvek alapján.

A kötelezően előírt tankönyvekről, taneszközökről, más felszerelésekről, az ingyenes tankönyvellátás módjáról, és a könyvtárból kölcsönözhető tankönyvekről és kötelező olvasmányokról minden tanév előtt **tájékoztatjuk a szülőket.**

A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. testnevelés-felszerelés, rajzfelszerelés stb), melyet a szülőnek kell beszerezni.

Az egyes osztályokba beiratkozott tanulók szüleit tájékoztatni kell az adott osztályban használni szándékozott tankönyvek össztemegéről. Az 1–4. évfolyamokon tanulók heti órarendjét úgy kell kialakítani, hogy az egyes tanítási napokon használt tankönyvek tömege a három kilogrammot ne haladhassa meg.

A szülői szervezet az 1–4. évfolyamok heti órarendjének összeállításánál – különösen a tankönyvek tömegére tekintettel – egyetértési joggal rendelkezik.

16.1 A tankönyv választás tartalmi követelményei

- A kompetencia-fejlesztést szolgáló taneszközök használata (2008.május 16-utáni tankönyvek: az NFU 2009. júliusi közleménye alapján)
- Felépítése közel álljon a helyi tanterv logikai felépítéséhez.
- Tartalmazza a tantervi anyagnak megfelelő, változatos feladatrendszert
- **Alkalmas legyen az önálló tanulásra, felzárkóztatásra, kutatómunkára.**
- **Tematikus egységekre legyen bontva, az elmélet és a gyakorlat megfelelő arányú legyen.**
- Feleljen meg a tudományosság elvének.
- Tartalmilag és nyelvezetében feleljen meg az adott korosztály életkori sajátosságainak, segítse az otthoni, önálló tanulást.
- Fogalomépítése, problémafelvetése logikus legyen.
- Adjon útmutatást a további ismeretszerzésre, a kiegészítő ismeretek szerzésére.
- Legyen kidolgozott a tankönyvcsalád a teljes képzési ciklusra.
- Legyen hozzá elérhető digitális tananyag

16.2 Formai követelmények

- Legyen áttekinthető, tetszetős, esztétikus, megfelelő betűméretet, változatos színeket, jól hasznosítható, érthető ábrákat használjon

- Legyen a tankönyv érdeklődést felkeltő, a tanulók életkori sajátosságainak és képességeinek megfelelő, munkáltasson, szemléltessen, gondolkodtasson.
- Jól tagolt szövegben legyenek kiemelések, eltérő betűtípusok.
- Legyen tartós, megfelelő méretű
- A tankönyv ára elfogadható legyen.
- A súlya a tanulók terhelésének megfelelő.

16.3 Szemléltető és egyéb taneszközök kiválasztásának elvei

- Kapcsolódjanak a tananyaghoz, illetve a választott tankönyvhöz, munkafüzetéhez.
- Feleljen meg esztétikumban, használhatóságban az életkori sajátosságoknak.
- Biztosítsa a problémafelvetésből kiinduló anyagfeldolgozást, az önálló ismeretszerzést, a felfedeztetés örömét.
- Motiválja a gyermekeket az ismeretek szerzésére.
- Legyen korszerű, kövesse a változásokat.
- Lehetőleg több tantárgyban, illetve egy tantárgyon belül több témakörben is felhasználható legyen.

16.4 Valamennyi területen arra kell törekedni, hogy a lehető legkevesebb számú és legkedvezőbb árfekvésű eszközökkel biztosítsuk az ismeretek közvetítését.

A kiválasztott tankönyvek összhangban legyenek az egyes évfolyamok között

Előzetes egyeztetés: alsó tagozaton belül; alsó és felső tagozat között az azonos tantárgyakat tanítóknál; iskolai szinten az integrációs szempontok figyelembevételével.

Az iskola vezetése minden év végén tájékoztatja a szülőket az iskolai tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendjéről kiválasztott tankönyvekről és segédkönyvekről.

A szülők tájékoztatása az alábbiakról:

- mely tankönyvekre, taneszközökre lesz szükség a következő tanévben,
- mely tankönyvek kölcsönözhetők ki az iskola könyvtárából,
- mely tankönyvek használhatók fel az előző tanévekből.

17. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

17.1 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az iskolába lépő kisgyermekben óvjuk és továbbfejlesztjük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Fogékonnyá tesszük saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.
- Teret adunk a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segítjük természetes fejlődését, érését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejlesztjük az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetítjük az elemi ismereteket, szokásokat.
- Törekszünk a tanulásban való lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozására a tanuló személyiségének, képességeinek, szociokulturális háttérének megismerésére, az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelésére.
- Fejlesztjük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozzuk a reális önértékelést.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

17.2 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Törekszünk az ismeretek, képességek, készségek, attitűdök bővítésére, továbbfejlesztésére, megszilárdítására, folyamatos megalapozására.
- Segítjük a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárását, fejlesztését a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és iskolán kívül is.
- Motiváló, hatékony tanulásszervezési eljárásokat, egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelményeket, ellenőrzési-értékelési eljárásokat alkalmazunk.

- Mintákat és gyakorlóterepet adunk, magatartási normákat, szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez.
- Megerősítjük a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegítjük a személyiség érését.
- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítjük a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.
- Törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.
- Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre építünk.
- A tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekintjük irányadónak.
- A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

17.3 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Igazodunk a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz, figyelembe vesszük, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik.
- Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi

fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

- Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcs-tan tantárgy terén;

17.4 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.
- A serdülőkor kezdetétől hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.
- Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíteni őket a középfokú nevelés-oktatás szakaszában történő továbbtanulásra, illetve az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszára, összességében ezzel is támogatva a társadalomba való beilleszkedést.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére.
- Feladatunknak tekintjük az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését.
- A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt.

- Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.
- A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:
- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanuló számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

17.5. A tanuló tantárgyválasztásának rendje

- Az igazgató minden tanév április 15-ig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyek közül a tanuló választhat.
- Iskolánk az első osztályba jelentkező tanulók beiratkozásakor, de legkésőbb minden év május 20-ig felméri a **kötelezően választandó** és a **nem kötelezően választandó** órákra való jelentkezést.
- Az első osztályba való jelentkezéskor tanulók szülője nyilatkozik a nemzetiségi nyelv és az oktatási forma választását illetően.
- A tantárgyválasztást és nemzetiségi nyelv választását a szülőnek írásban kell bejelentenie.
- A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni.

A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni

- ✓ a szülői szervezet
- ✓ az iskolai diákönkormányzat
- ✓ az érintett helyi nemzetiségi önkormányzat véleményét is.

17.6. A tanárválasztás (pedagógusválasztás) rendje

A tanárválasztásra kizárólag a csoportbontás alkalmával van lehetőség.

17.7. Projektoktatás

A projektoktatás egy új oktatási stratégia, mely kiválóan alkalmas a *tanulás tanulására* és ezáltal az élethosszig tartó tanulás megalapozására.

Iskolánk nevelő-oktató munkájába ez az új oktatásszervezési eljárás 2009-2010. tanévtől szervesen épült be.

A projektoktatás megvalósításával célunk:

- a tanulók komplex szemléletformálása: együttes munkálkodás, egymás segítése, elfogadása, kommunikációs készségek, technikák elsajátítása
- a valós életet integráló tanulási tartalmak megjelenítése
- tevékenységközpontú, feladatorientált módszerek alkalmazása
- iskolai keretek kitágítása, természetes tanulási környezet bevonása
- változatos munkaformák, technikák, eszközök bevonása

A projektmódszer fő értéke a munkafolyamat, a gondolkodási folyamat, a gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A projektoktatás szakaszai:

- ✓ Témaválasztás (probléma, cél megjelölése)
- ✓ Tervezés (időterv, felelősök, munkacsoportok)
- ✓ Kivitelezés (a téma feldolgozása kutatás-anyaggyűjtés, szelektálás,)
- ✓ Az eredmények bemutatása
- ✓ Értékelés

A projektoktatás munkaformái:

- *egyéni,*
- *páros és*
- *csoportos szervezeti formák*

A projektoktatás eredménye :

- ✓ mindig *egy produktum.*

A projektoktatás formái iskolánkban

tanévenként:

- egy témahét
- egy három hetet meghaladó projekt
- egy napos projekt (egy adott téma körbejárása) “ Tök jó nap”

A projekt és témahét értékelése

A zárás és értékelés magában foglalja a projekt bemutatását, valamint a bemutatott produktumok értékelését.

Az értékelés kritériumait előre közölni kell a tanulókkal.

A PRODUKTUM bemutatásával kezdődik a projektmunka értékelő szakasza, ahol fontos az önértékelés, egymás munkájának pozitív szemléletű mérése

Értékelni kell a munkát a

- produktum szempontjából - mennyire volt elégedett a közönség?
- tanulás szempontjából – milyen folyamatok játszódtak le a megvalósítás folyamatában?
- társas kapcsolatok szempontjából – hogyan tudott együttműködni a csapat? Voltak –e konfliktusok? Képesek voltak-e megoldani ezeket?

Az értékelés lehet szöveges és/vagy pontozásos.

Tanulói értékelés

- Önértékelés
- Társértékelés
- Projektfolyamat értékelése

Tanári értékelés

- Projektfolyamat értékelése
- Projekttermék értékelése
- Prezentáció értékelése

18. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Mindenkori lehetőségek függvényében az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük,

Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

2012. szeptemberétől az első és az ötödik évfolyamtól kezdve, tanévenkénti felmenő rendszerben:

Az első - negyedik évfolyamon:

- heti 3 kötelező testnevelő óra,
- heti 2 alkalommal (összevont) tömegsport foglalkozás vagy néptánc.

Az ötödik - nyolcadik évfolyamon:

- heti 5 alkalommal testnevelés óra

A napközi otthonban:

- játékos, egészségfejlesztő testmozgás.

A tanórán kívüli sportfoglalkozásokat az iskolai diáksportköri foglalkozások, valamint az iskolai tömegsport órák keretében kell megszervezni. Ezeken az iskola minden tanulója jogosult részt venni.

19. A TANULÓK SZÁMONKÉRÉSÉNEK, BESZÁMOLTATÁSÁNAK FORMÁI, RENDJE, KORLÁTAI, AZ ÉRTÉKELÉSEN BETÖLTÖTT SZEREPE, SÚLYA

A tanulók írásbeli beszámoltatásának szabályai

vf.	Formái	Rendje	Korlátai	Értékelése	Súly	Szülő joga
1.	a.) Időszakos mérés Tájékozódó mérés Negyedévi mérés Félévi mérés Év végi mérés	negyedév félév év vége	Napi 1 írattható (be kell jelenteni)	Szövegesen, ill. százalékosan.	A félévi, illetve év végi osztályozásnál a témazáró dolgozatoknak van döntő súlya az osztályzat megállapításánál.	Lehetőség szerint kiadni a szülőnek. Fogadóórán, ill. szülői értekezleten megtekintheti.
	b.) Írásbeli felelet	témakörön belül	Nem kell bejelenteni	Szövegesen		Lehetőség szerint kiadni a szülőnek. Fogadóórán, ill. szülői értekezleten a szülő megtekintheti.
	c.) Témazáró dolgozat	témakörönként	Napi 1 írattható (be kell jelenteni)	Szövegesen, ill. százalékosan		Lehetőség szerint kiadni a szülőnek. Fogadóórán megtekintheti
2-4.	a.) Időszakos mérés Tájékoztató mérés Félévi mérés Év végi mérés	év eleje félév év vége	Napi 1 írattható (1 héttel előbb be kell bejelenteni)	1-3. és 4. évfolyam félévéig szövegesen, ill. százalékosan a 4. évf. 2. félévében érdemjeggyel	A félévi, illetve év végi osztályozásnál a témazáró dolgozatoknak van döntő súlya az osztályzat megállapításánál.	Lehetőség szerint kiadni a szülőnek. Fogadóórán megtekintheti
	b.) Írásbeli felelet	témakörön belül	Nem kell bejelenteni			
	c.) Témazáró	témakörönként	Napi 1 írattható (1 héttel előbb be kell jelenteni)			
5-8.	a.) Írásbeli felelet	témakörön belül	Nem kell bejelenteni	Érdemjeggyel		
	b.) Témazáró dolgozat ill. Félévi vagy év végi felmérő dolgozat	témakörönként félév év vége	Napi 2 írattható (1 héttel előbb a szaktanár köteles bejelenteni)	Érdemjeggyel		
1.o.	DIFER-mérés	november február május				
4. o	Képességmérés	május		Központilag	Érdemjegyek nem	Mellé titkosított azonosító
6. és 8.	Kompetencia-mérés	május 30-ig.	4 óra	Központilag	Uaz	Mellé titkosított azonosítók

A témazáró dolgozatok és az év végi tudásszint-méréseket minden esetben **összefoglaló, rendszerező** óra előzi meg.

A tanulók szóbeli beszámoltatásának szabályai

Évf.	Formái	Rendje	Korlátai	Értékelése
1-3.	a.) Szóbeli felelet	Témakörön belül	Nem kell bejelenteni	Szövegesen szóban vagy %-osan
	b.) Gyűjtőmunka, beszámoló, kiselőadás, stb.	Esetenként 1-1 alkalommal		A tanító egyéni értékelő eszközének megfelelően
4.	a.) Szóbeli felelet	Témakörön belül	Nem kell bejelenteni	I. félévben szövegesen szóban
	b.) Gyűjtőmunka, kiselőadás, stb.	Esetenként 1-1 alkalommal		I. félévben szövegesen szóban; II. félévben a tanító egyéni értékelő eszközének megfelelően, ill. érdemjeggyel
5.-8.	a.) Szóbeli felelet	Témakörön belül	Nem kell bejelenteni.	Érdemjeggyel
	b.) Gyűjtőmunka, kiselőadás, memoriter, stb.	Esetenként 1-1 alkalommal		A tanár egyéni értékelő eszközének megfelelően, illetve érdemjeggyel

A számonkérések rendje, korlátai, követelményei, súlya

- A tanév rendjében foglalt országos mérések időpontjáról a munkaterv ad tájékoztatást.
- A *külső mérésekről* a szülőket is tájékoztatja előzetesen írásban az iskola.
- A *számonkérések* rendjéről, módjáról, követelményeiről az osztályfőnök és a szaktanárok tájékoztatást adnak.
- Lehetővé kell tenni, hogy a tanulók félévente egy-egy tantárgyból **legalább 3 érdemjegyet** tudjanak szerezni.
- A tanulók naponta maximum **2 témazáró** dolgozatot írhatnak. Amennyiben emiatt egyeztetni kell a szaktanároknak, azt az osztály jelezze a harmadik bejelentőnek.
- Az írásbeli munkákat 2 héten belül ki kell **javítani**, a tanulókkal értékelni. Biztosítani kell, hogy a szülő a javított dolgozatot megtekinthesse.
- Az érdemjegyek jogszabály szerint egyenértékűek. A félévkor, ill. év végén **osztályzattal** történő minősítés szabályait a közoktatási törvény⁵ tartalmazza. Amennyiben a tanuló félévkor, vagy év végén **fél jegyre áll**, a szaktanár a témazáró dolgozatok alapján döntheti el az osztályzatot.

A tanulmányok alatti – különbözeti-, osztályozó-, javító – vizsgák időpontját, a vizsga követelményeit, részeit a helyi tanterv alapján szükséges tájékoztatni az érintetteket. A vizsgabizottságot az igazgató vezetője jelöli ki. **Független vizsgabizottság előtti vizsgát** az igazgatótól írásban lehet kérni, a jogszabályban meghatározott esetben.

Sajátos nevelési igényű, a nyelvi fejlődés zavarával küzdő tanulónál a szakértő véleményben foglaltak alapján kell eljárni a szülővel egyeztetve. Az írásbeli és szóbeli ellenőrzés arányának megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló sérülését, társaitól való elmaradását.

⁵ Köznevelési törvény 70.§ (4)

⁶ MKM rendelet 22.§

20. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI.8) MKM rendelet 39/D és 39/E. § a két olyan oktatási-szervezési formát tartalmaz, amely támogatással ösztönzi a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését.

A rendelet szerint a képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés, a résztvevő tanulók nevelése és oktatása, tudásának értékelése a közoktatási törvény 95.§-a (1) bekezdésének j) pontja alapján kiadott integrációs program alkalmazásával történik.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés célja azonos: a szegény és iskolázatlan szülők gyermekei iskolai sikerességének javítása. Az integrációs felkészítés esetén ezt a fejlesztő munkát a gyermekek elkülönítése, kiemelése nélkül, heterogén összetételű osztályban és csoportban kell megvalósítani. Az integrációs felkészítés így a külön, homogén (kis létszámú, felzárkóztató stb.), a hátrányos helyzetű, köztük cigány gyerekek gyűjtőhelyeivé vált osztályok kialakítása ellen hat.

Iskolánk 2006/2007. tanévtől kapcsolódott be az oktatási miniszter által meghirdetett hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítésének pedagógiai rendszerébe.

Intézményünk megfelel a jogszabályi feltételeknek, (11/1994. (VI. 8.)MKM r.39/D §) ezért tanévenként képesség-kibontakoztató felkészítést indít.

IPR területek

Integrációs stratégiák kialakítása

Minden tanév elején helyzetelemzés készül az integráció szempontjai, elvárható eredményei alapján, a HHH tanulók nevelésére és oktatására vonatkozóan és az esetleges problémák feltárására.

A jegyzői nyilvántartás alapján kerül sor a HHH tanulók beazonosítására.

Az IPR működésével kapcsolatos feladatok koordinálását az IPR csoport végzi, az éves munkaterv szerint.

20.1 Az iskolába való bekerülés előkészítése

a. Az óvodából az iskolába való átmenet segítése

Az óvoda iskola kapcsolat a továbbképzést követően hangsúlyt kapott. Két óvodából, a sámsónházi és a lucfalvi óvodából érkeznek elsőseink.

Az óvodák számára biztosítjuk a lehetőséget, hogy megismerjék iskolánkat.

- Nyílt napok szervezése, ősszel és tavasszal.
- Az első tanító néni az óvoda foglalkozásain ismerkedik a gyerekekkel.
- Együttműködési terv készül az éves munkáról

b. Heterogén osztályok kialakítása a jogszabályoknak megfelelően (11/1994 (VI. 8.) MKM 39/D.§ (3), 39/E.§(1))

A törvényi jogszabályoknak megfelelően olyan integrációs feltételrendszer jön létre, amely alkalmas a heterogén osztályok kialakítására.

c. Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

Intézményünk nyitott, és együttműködő a szakmai és társadalmi környezet partneri kapcsolatainak kiépítésében és működtetésében, ezért sokrétű partneri körrel rendelkezik.

Szervezetek, intézmények	Együttműködés jellege		
	Rendszeres kapcsolat (gyakoriság)	Alkalmi találkozók (jelölje X-szel)	Nincs kapcsolat (jelölje X-szel)
Cigány kisebbségi önkormányzat	X		
Szakszolgálatok	X		
Szakértői bizottságok	X		
Családsegítő	X		
Gyermekjóléti szolgálat	X		
Nevelési Tanácsadó	X		
Gyámhatóság		X	
Védőnők	X		
Rendőrség		X	
Katolikus Plébánia	X		
Községi Önkormányzat	X		
SZMK	X		
Középfokú oktatási intézmények		X	
Civil szervezetek		X	
Ságújfalu Iskolájáért Alapítvány	X		

20.2. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek a következő területekről

a. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

Tanórai keretekben:

- Tevékenység központú pedagógiai módszerek alkalmazása
- Kooperatív tanulási technikák megjelenése
- Projekt módszer

Tanórán kívül:

- Tanulószobai foglalkozásokon
- Könyvtári órák alkalmával

b. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Az eszközjellegű kompetenciák fejlesztésének feltétele tantárgyi képességfejlesztő programok kialakítása. A létrejött dokumentumok között szerepelnek a fejlesztő gyakorlatok, módszerek feladat-gyakorlat gyűjteménye az 1-4, valamint 5-8. osztályra.

Nevelőtestületünk célja az IPR-os feladatok beépítése :

- 1-4. osztály magyar, matematika, környezetismeret tantárgyi tanmeneteibe (az órák 5%-ába)
- 5-8. osztály magyar, matematika, történelem, földrajz, biológia, német, szlovák nyelv tantárgyi tanmeneteibe (az órák 5%-ába).

Feladatunk a továbbiakban a képességfejlesztő gyakorlatokat a tananyaghoz adaptálni, az önképzés és ezen terület szakirodalmának felkutatása.

c. . Szociális kompetenciák fejlesztése

Tanóra kereteiben:

- Kiemelten az osztályfőnöki órák keretén belül
- Csoport munka, dramatikus játékok, könyvtári órák

Tanórán kívül:

- szakkörök,
- versenyek, vetélkedők
- sportkör
- az iskola által megrendezett szabadidős és kulturális rendezvények

20.3. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

Az iskola szabadidős tevékenységeinek a kínálata:

- nyári táborok
- erdei iskolai táborok
- kirándulások
- versenyek

Az iskola rendszeresen szervez kirándulásokat, ahol a tanulóközösség valamennyi tanulója jelen van.

A hhh tanulók 20-25%-a kapcsolódik be a versenyekbe, leginkább a sport területén.

A nyári táborozás alkalmával a hhh tanulók részvételi aránya 15-20%.

Intézményünk nevelői együttműködve a középfokú oktatási intézményekkel figyelemmel kísérik a tanulók középiskolai tevékenységeit.

20.4. *Az integrációt elősegítő módszertani elemek*

Iskolánkban a következő integrációt elősegítő módszertani elemeket alkalmazzuk:

- az egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- kompetenciák fejlesztése
- kooperatív tanulásszervezés

A pedagógusok feladata, hogy a legalább a tanítási órák 20-30%-ban alkalmazzák a integrációt elősegítő módszertani technikákat.

20.5. *Műhelymunka – a tanári együttműködés formái*

- Értékelő esetmegbeszélések
- Probléma megoldó fórumok
- Hospitálásra épülő együttműködés
- Műhelymunka

20.6. *A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei*

A HHH tanulók háromhavonta történő kompetencia alapú értékelése feltételezi az árnyalt, egyénre szabott szöveges értékelést.

A dokumentálás eszköze:

- Egyéni fejlesztési napló
- Képességek szerinti értékelő lap

20.7. *Multikulturális tartalmak*

Intézményünk pedagógusai fontosnak tartják a multikulturális tartalmak megjelenítését a különböző tantárgyakban. A multikulturális tartalmakat az alábbi tantárgyakba integráltuk: magyar nyelv és irodalom,

- történelem, hon- és népismeret,
- ének, zene.

20.9. *A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelési programja*

Alapelveink

A nevelés-oktatás folyamatának - a tananyag tervezése, a metodikai lépések kimunkálása, stb.

– maximálisan figyelembe kell vennie a fogyatékos gyermek állapotát, építenie kell a meglévő és kevésbé sérült képességekre, az érzelmi ráhatás lehetőségeire.

Általános alapelvek:

- Sérülés specifikus fejlesztés
- Az egyéni adottságok figyelembevétele differenciálás a tevékenységekben, az időintervallumok meghatározásában, és az értékelésben
- az emberi kapcsolatokban az empátián, tolerancián túl a segítő kapcsolat szintjének elérése
- szemléletesség, szemléltetés, tevékenykedtetés fontossága
- nyitottság
- folyamatosság
- fokozatosság
- a tananyag feldolgozásának lépéseit használtatja a játékosság, gyakorlatiasság

A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

- Célunk a komplex személyiségfejlesztés – ami kiterjed az intellektuális és az
 - extra intellektuális képességek fejlesztésére-, melynek eredményeként egyéni adottságokhoz mérten művelt, tudását gyarapítani képes, családszerető, kötelességtudó állampolgárokká váljanak tanulóink.
- Egyéni fejlesztő megsegítéssel a tanulási nehézségek, részképesség-zavarok mind magasabb szintű leküzdése, illetve az újabbak kialakulásának megelőzése.
- Sérülés specifikus adekvát fejlesztőprogramokkal az értelmi akadályozottságból adódó hátrányok lehetőség szerinti leküzdése.
- Kiemelt cél a hiányos, illetve nem megfelelő kommunikációs képességek fejlesztése, mely egyrészt a sérülésből, másrészt a szociális háttérből adódik.
- Fontos cél, hogy tanulóinknak megtanítsuk azokat a korszerű ismereteket, valamint azok elsajátításának képességét – értő olvasás, tanulási technikák, önképzés, stb,- amellyel sikeresen tudnak továbbtanulni, illetve a majdani munkaerő piaci elvárásoknak megfelelően tovább tudják képezni magukat.
- Olyan életvezetési technikák megtanulása, melyekkel megküzdhetnek majdani felnőtt életük nehézségeivel, illetve tudják azt, hogy szükség esetén hova fordulhatnak segítségért.

A nevelő-oktató munka feladatai

- Iskolánkba kerülő tanulók diagnosztikai felmérése után, képességstruktúra felállítása alapján
- egyéni fejlesztő programok kialakítása.
- Az alsó szakaszban fejleszteni kell az alapvető tanulási képességeket befolyásoló részképességeket és a gondolkodás folyamatát lépésenként.
- A gondolkodásfejlesztés és az ismeretszerzés útja mindig következetesen lépésekre bontva (megfigyelés, megértés, megjegyzés, alkalmazás, értékelés) történik.
- A fejlesztés egyéni és kiscsoportos formában, valamint differenciált foglalkozásokkal valósítjuk meg.
- Előtérbe kerülnek azok a terápiás eljárások, melyek a tanulók testi, lelki, szellemi fejlesztésének feltételrendszerét megteremtik.
- Az elvárt, a helyes magatartási, viselkedési szokások, a társas kapcsolatok, kötődések kialakítása, a feladat- és szabálytudat erősítése, az énkép, önértékelés alakítása, az érzelmi egyensúly, a fogékonyság, aktivitás megteremtése.
- Kiemelt feladat a higiéniai fejlesztés, az alapvető higiéniai szabályokhoz (WC-használat,
- kézmosás, orrtörölés, stb.), tisztasághoz, egészséghez tartozó ismeretek elsajátítása.
- Fontos a fizikai erőnlét fokozása, a helyes testtartás kialakítása, a mozgáskoordinációs problémák korrigálása, a finom és a nagymozgások fejlesztése.
- Kiemelten kell kezelni a kommunikációs fejlesztést. Itt először is a magyar nyelv elsajátítását
- kell előtérbe helyezni. Az alsó szakaszban az értő olvasás elsajátítása elengedhetetlen a továbbhaladáshoz.
- A környezeti nevelés terén fontos feladat, hogy a gyerekek megértsék, a saját és szűkebb környezetük tisztaságának, állagának megóvásának jelentőségét.
- Különböző rendezvények szervezésével egyre inkább be kell vonni a szülőket az iskola tevékenységébe.
- Az ismeretek elsajátításának üteme ebben a szakaszban lassított, a 4. évfolyam végére azonban a tantárgyi követelményeket teljesíteni kell.

Eljárásrendszer

Fejlesztő foglalkozásra csak a Nevelési Tanácsadó és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság véleményével kerülhetnek tanulók.

Az ide kerülő tanulók a szakértői vélemény alapján egyéni fejlesztési programban, differenciált fejlesztésben részesülnek.

Iskolai előrehaladásuk egyéni fejlődés szerint történik.

A gyermekek kontroll vizsgálaton vesznek részt, ennek időpontját, gyakoriságát a Szakértői Bizottság írja elő.

Személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés

Tanulóinknál a fogyatékból adódóan, azzal szoros összefüggésben a személyiség egésze sérült. Ezért a személyiségfejlesztés csak komplex módon, az iskolai élet minden tevékenységi körére kiterjedve valósulhat meg. A komplexitással együtt azonban lényeges, hogy a sérülés- specifikus és egyéni bánásmód itt is érvényesüljön.

A személyiség és magatartás fejlesztés legfontosabb területei:

- Segítő életmódra nevelés, szociális fejlesztés
- Szociális képességek fejlesztése
 - kommunikációs képesség,
 - kötődés képessége,
 - csoportlétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség – közösségi nevelés,
 - érdekérvényesítő képesség, együttműködés, a vezetés, a versengés képességének fejlesztése.
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés, személyes fejlesztés
- Személyes motívumok fejlesztése
 - önkiszolgálási motívumok,
 - szuverenitás motívumai,
 - önértékelési motívumok.
- Személyes képességek fejlesztése
 - egészséges és kulturált életmód,
 - önvédelmi képesség,
 - szuverenitás képessége,
 - önreflexív képesség.

21. AZ ÉRTÉKELÉS, MINŐSÍTÉS KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

A közoktatási törvényben megfogalmazott elvárásoknak megfelelően *nyomon követjük és értékeljük* a tanulók tanulmányi teljesítményének, magatartásának, szorgalmának jellemzőit, *személyiségének* fejlődését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes ***tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően*** a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Értékelési alapelveink:

- Figyelembe vesszük a tanuló önmagához mért fejlődésének jellemző vonásait, képességeinek fejlődését, a változás tendenciáit,
- Értékelésünk előremutató legyen, építsen a pozitívumokra, ne legyen megbélyegző.
- Rendszeresség és folyamatosság jellemezze az értékelés gyakorlatát.
- További erőfeszítésre ösztönözze a tanulókat, ezért arról tájékoztatjuk őket, hogy feladataik, mely részét oldották meg sikeresen, hol, miben hibáztak, mi lehet a hibák oka, és mit kell tenniük azok kijavítása érdekében.
- Fontos alapelv a tanulók bevonása az értékelésbe, amely az értékelés szempontjainak az érintettek általi megismerésére épül. E szempontoknak való megfelelés közös megbeszélésével teret ad a demokratizmus megnyilvánulásának, a tanulók önértékelési képessége fejlődésének.
- Az ellenőrzést és értékelést minden tanító, szaktanár –egységes alapelvek alapján – a tantárgyának jellegéből adódó módszerekkel, eszközökkel végzi.
- Az értékeléshez, ellenőrzéshez megfelelő légkört kell biztosítani. A tanulók érezzék azt, hogy az értékelés, ellenőrzés a tanítási tanulási folyamat szükségszerű eleme és arra szolgál, hogy az ő fejlődésüket elősegítse.

Követelmények:

- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet töltsön be.
- Legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.
- Legyen rendszeres, folyamatos, személyre szóló és ösztönző.
- Legyen összhangban a helyi tantervvel.

A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formái

Szóbeli értékelés:

A tanulók szóbeli, írásbeli és gyakorlati megnyilvánulásait, teljesítményét a tanítók, szaktanárok azonnali visszajelzéssel ***szóban folyamatosan*** értékelik.

A projektmunka értékelése a tanulókkal együtt történik, a projektoktatás módszertanának megfelelően.

Írásbeli értékelés, minősítés:

Az **1. évfolyam végén** és a **2. évfolyam első félévének végén** előre meghatározott, nyomtatott skála szerinti **szöveges értékelési** formát és a közoktatási törvénynek megfelelő minősítést alkalmazzuk. A szöveges értékelés szempontjait a Függelék tartalmazza.

SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS

Az **1. évfolyamon** minden tantárgy esetében **szöveges értékelést** alkalmazunk.

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

Tanév közben **negyedévenként** legalább 1 alkalommal értékeljük a tanulók teljesítményét. Az 1. évfolyam végén a tanulók bizonyítványába az kerül bejegyzésre, hogy a tanuló a tantervi követelményeknek megfelel-e, illetve melyik tantárgyból érdemel dicséretet vagy melyikből igényel felzárkóztatást. **Az értékelőlapot az év végi bizonyítvány mellé kell kiadni.**

ÉRTÉKELÉS ÉRDEMJECCSEL, OSZTÁLYZATTAL

A **2. évfolyam második félévében** valamint a **3-8. évfolyamon**, a tanulói teljesítmények értékelése a közoktatási törvény 70.§ (2) bekezdésében meghatározott **érdemjeggyel**, félévi és év végi **minősítése** az érdemjegyek alapján kialakított **osztályzattal** történik. Amennyiben a tanuló az év során egy tantárgyból kizárólag jeles (5) érdemjegyet kapott, *a tanító, szaktanár döntése alapján kitűnő minősítést kaphat.*⁷

Az érdemjegyek kialakítása a tanulókkal ismertetett szempontok alapján, a félévi és év végi osztályzatok kialakítása a közoktatási törvény 70.§ (4) bekezdése szerint történik. Az **osztályozó értekezletet az osztályfőnök köteles tájékoztatni**, amennyiben valamely osztályzat kialakítása az érdemjegyekből nem a jogszabály alapján történt.

A **tantárgyi bontás nélküli műveltségterületek** félévi és év végi értékelése egy osztályzattal történik. A tantárgyakba integrált **korábbi modulokat** (hon- és népismeret, tánc- és dráma) **a tantárgy szerves részeként** kell értékelni, minősíteni.

Az **integrált pedagógiai rendszer** (IPR) alkalmazása megköveteli a negyedévenkénti értékelést (*szabadon fogalmazott értékelés*), melyet a tanulóval és a szülővel is egyeztetünk a további fejlesztési feladatok meghatározása érdekében.

A **sajátos nevelési igényű tanulók** teljesítményértékelése, minősítése szakértői vélemény alapján – a jogszabályban meghatározott keretek között – ettől eltérhet.

A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a **tanuló teljesítménye hogyan viszonyul** a helyi tantervben előírt **követelményekhez**; de emellett figyelembe vesszük azt is, hogy a **tanuló képességei, eredményei** hogyan változtak, fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tárgyat tanító nevelő értesíti a Tájékoztató füzetten keresztül. A Tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök **rendszeresen (2 havonta)** ellenőrzi, és az esetleges elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

⁷ Közoktatási törvény 70.§ (3) bekezdésének felhatalmazása alapján

22 A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI

A MAGATARTÁS MINŐSÍTÉSE

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki

- a házirendet betartja;
- tanórán és a tanórán kívül példamutatóan viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó a felnőttekkel és társaival;
- társaival és nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője, vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály/iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője, megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival és a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;

- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A SZORGALOM MINŐSÍTÉSE

A tanulók szorgalmának értékelésénél, minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen teljesíti;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői/tanulói segítséget nem fogadja el, ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt **szempontok többségének az együttes megléte** (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök minősíti, és azt az értesítőbe, illetve bizonyítványba bejegyzí.

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A **2-4. évfolyamon** a tanuló magatartását az osztályfőnökök **havonta** érdemjegyekkel értékelik.

Az **5-8. évfolyamon** az osztályban tanító nevelők értékelik az osztályfőnök javaslata alapján. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatokról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

23. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A tanulók fizikai állóképességének méréséhez, értékeléséhez az Oktatási Minisztérium Test-nevelési Bizottsága által készített tesztet használjuk (Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez - OM 2000). A tesztsorból „a kötelező megjegyzéssel” jelölt tesztek alkalmazhatók. / 4+1 próba /

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és értékelik.

23. 1. A tanulók fizikai állapotának mérése

A testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal október, illetve május hónapba. (A felmérés a „Hungarofit tesz” alapján került összeállításra. Lásd: Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére Szerkesztette: Andrásné Dr. Teleki Judit, MKM 1997.)

23. 2 A mérés eredménye

A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

23. 3. A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok

- Az elért eredményekhez pontszámok tartoznak.
- Tesztfeladatok melléklet szerint

24. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

24.1. Egészségnevelés célja

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnővekvő nemzedék folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, egészségi állapotot érintő hatásokat és képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását kell értelmezni. Az egészséges életmódra nevelés a betegségek megelőzésének módjára, az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

A pedagógusok fejlesszék a gyerekeket, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásra. Ismertessék meg a környezetet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére.

Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében. Az iskola elkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.

Az iskolára nagy felelősség hárul a felnővekvő nemzedék egészséges életmódra nevelésében.

- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának feladata.
- A pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulása, amelyek a gyerekek egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

- Feladatunk, hogy az egészséges életmódra nevelés a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően épüljön be a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások valamennyi területébe, fejlesztési elképzelésébe.
- Az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek és tevékenységek biztosítása. A helyes életmód követelményeinek megismertetése, betartatása.
- Biztosítjuk, hogy tanulóink minél több időt szabad levegőn töltsenek, tudatosan tervezett, sokoldalúan fejlesztő mozgással és játékkal.
- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Kiemelten kezeljük a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- Hangsúlyozzuk az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- Segítjük a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;

A célok megvalósulását szolgáló feladatok

- A közegészségügyi előírásoknak való megfelelés.
- Iskolánkban biztosított évente a fogászati szűrés.
- Tanulóink rendszeres szűrővizsgálaton vesznek részt (testsúly, magasság, hallás, látás, vérnyomás, gerincferdülés, lúdtalp, védőoltások, tisztasági vizsgálat, tetű).
- A balesetek megelőzésére különös gondot kell fordítani. Tanév elején minden tanuló balesetvédelmi oktatásban részesül. Ezen kívül az osztályfőnöki, kémia, testnevelés, technika és természetismeret órákon külön figyelmet kell fordítani a balesetek megelőzésére.
- A vegyszerek és a mérgező anyagok tárolása az előírásoknak megfelelő.
- Az iskolai helyiségekre vonatkozó előírásokat be kell tartani (fűtés, szellőzés, WC, mosdók, világítás).
- A személyi higiénés szokások kialakítása és gondozása (tisztálkodás, öltözés) az egészséges életmód, napirend, testi és lelki egészség védelme, drog prevenció folyamatos az osztályfőnök, védőnő, háziorvos, rendőr és a gyermekvédelmi felelős együtt működésével.
- komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása

- Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.
- A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében
- Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása.

Tanórai tevékenységek:

Az osztályfőnöki óra, egészségtan, környezetismeret, kémia, biológia, testnevelés órák tananyagja lehetővé teszi tanulóink egészségvédelmét, egészségfejlesztését és az egészséges életmódra történő felkészítést.

Tanórán kívüli tevékenységek:

- Évszakonként osztály és iskolai túrák szervezése vált hagyománnyá, melynek megőrzése fontos feladat.
- Kerékpárverseny keretében elősegítjük a biztonságos közlekedés elsajátítását.
- Tanulóink részt vehetnek iskolánk környezetének szépítésében, védelmében.

A testi nevelés területi formái:

Az egészséges életmódra nevelésben magasrendű feladatot magába foglaló tantárgy a testnevelés. Ennek az órának az alapvető értéke maga a mozgás, a mozgás megszerettetése. Nem teljesítményorientáltak, hanem mozgásorientáltak kell lenniük. Motiváló hatású ennek eléréséhez a játék és a játékos elemek előtérbe helyezése. Ezzel tudjuk erősíteni a mozgás iránti szükségletet.

A család szerepe az egészséges életmódra nevelés esetében kitüntetett fontosságú. A család életmódjával és napirendjével nevel. Fizikai tevékenységük különböző változatai, életritmusuk és higiéniai szokásaik színvonala, a sport meghatározó tényezők a gyermek szükségletrendszer az egészséges életmód egyes elemeivel kapcsolatban.

Szülői értekezleten, fogadó órákon ki kell emelni a család e fontos szerepét.

A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- Kötelező tanóra
- Játékos, egészségfejlesztő testmozgás a harmadik szünetben

- Délutáni sportkörü foglalkozások.
- A napköziben játékos sportfoglalkozás.
- Az év folyamán közösségi sportprogramot szervezünk a szülők bevonásával.
- Az év során több kistérségi versenyeken veszünk részt

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

24.2. Környezeti nevelés

Alapelvek:

Szeretnénk, ha iskolánk olyan intézménnyé válna, ahol a szülők a nevelők és a gyerekek által közösen kialakított természetes körülmények között zajlanak a foglalkozások. A belső terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt. Diákjaink és dolgozóink figyelnek az intézmény energia- és vízfelhasználására, csökken a keletkezett hulladék mennyisége. Diákjaink aktív kezdeményező szerepet játszanak az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet elterjesztésében a településen. A szülők azért választják intézményünket, mert a diákok harmonikusabb, stressz mentesebb körülmények között tanulnak pedagógiai programunk pedig megfelelő számukra.

Legfontosabb céljaink:

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszer szemléltre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az egészség és a környezet összefüggései
- problémamegoldó gondolkodás és döntésképeség kialakítása
- a globális összefüggések megértése
- az ésszerű fogyasztás szemléletének kialakítása
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés

Környezeti nevelés a tanórán és a tanórán kívül

A hatékony környezeti nevelőmunkához elengedhetetlen a környezeti nevelés alapelveinek széles körű beépítése a tantárgyi struktúrába, illetve az iskolai élet egészébe.

Iskolánkban a tanórán kívüli környezeti nevelés az alábbi területekre terjed ki:

- Az iskolai tantermek és a folyosó esztétikus díszítése
- Az osztálytermek és a folyosó virágosítása, tisztán tartása
- Szellőztetés, és a környezetbarát anyagok alkalmazása
- Takarékoskodás az energiával
- Iskolánk parkjának és udvarának valamint környékének rendbetartása, az ott található növények gondozása.
- Tanulmányi kirándulásainkon a Nemzeti parkok és Tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek megtekintése
- Községünk természetvédelmi területeinek megismerése, növény és állatvilágának védelme
- Budapesti látogatásainkkor a Növény és Állatkert megtekintése
- Mind a négy évszakban tanulmányi kirándulásokat szervezünk osztályonként a környező területekre
- Múzeumlátogatást szerveznek az osztályok
- Minden évben papírgyűjtési akciót szervezünk
- Bekapcsolódunk a település környezetének megóvásába, szépítésében
- Minden évben kirándulással egybekötve megemlékezünk a Takarékosági Világnapról, Madarak és Fák Napjáról valamint a Környezetvédelmi Világnapról..
- Télen a madárvédelmi feladatok ellátása, madarak etetése
- Osztályok között rend és tisztasági verseny szervezése
- A tanulók képesek legyenek objektív módon felmérni saját egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok hatását, elkerülésük módját.
- Fontos, hogy alkalmazzák a tanultakat: tegyenek saját egészségük érdekében.
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.
- A szelektív hulladékgyűjtés időnkénti megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.
-

25. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának és szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Az iskola ezen túlmenően jutalmazza azt a tanulót, aki a tőle elvárhatónál jobb teljesítményt ér el, eredményes kulturális tevékenységet folytat, kimagasló sportteljesítményt ért el, a közösségi életben tartósan jó munkát végez.

A tanulók jutalmazásának formáit az intézmény Házi rendje tartalmazza.

26. A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI

A 2-8. évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az adott évfolyamon minden tantárgyból **sikeresen teljesítette** az előírt tanulmányi követelményeket. A tanulmányi követelmények teljesítését jelenti, ha minden tárgyból, amelynek értékelése és minősítése alól nincs mentesítve, a helyi tantervben előírt „**Továbbhaladás feltételeit**” – évközi érdemjegyek alapján, vagy tanulmányok alatti vizsgán⁸ szerzett - **legalább elégséges osztályzattal teljesítette**.

Ha az **első évfolyamra** felvett tanulót egyéni adottsága, fejlettsége miatt **szakértői vélemény** alapján mentesítették⁹ az értékelés és minősítés alól, az első évfolyamot **legfeljebb egy tanévig előkészítő évfolyamként** végzi és fejezi be.

A tanuló az **első évfolyamon** csak **abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre**, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A **szülő kérésére** minden évfolyamon engedélyezni lehet, de az első-negyedik évfolyamon **engedélyezni kell az évfolyam megismétlését**.

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon tanév végén **kettő vagy több** tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

A 2-8. évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát kell tennie, ha**

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, vagy adott tantárgyból 30% fölötti hiányzás esetén,
- magántanuló volt.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében a minősítő és osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

- 2-3. évfolyam (minősítés): magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret
- 4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv
- 5-6. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret, idegen nyelv, technika,
- 7-8. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, idegen nyelv. technika.

Kizárólag orvosi igazolással alátámasztottan megengedhető, hogy a **tanuló 1 évfolyamot 2 tanítási év** alatt teljesítsen.

Megengedhető, ha a tanuló egyéni előrehaladási üteme lehetővé teszi, hogy **1 tanév alatt 2 évfolyamot** is teljesítsen.

Sajátos nevelési igényű tanulónál a **szakértő vélemény az irányadó**.

⁸ 11/1994.(VI.8.)MKM rendelet (továbbiakban: MKM rendelet) 21.§ (3)

⁹ Köznevelési törvény 70.§ (7)

27. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

27.1. Jelen Pedagógiai program érvényességi ideje

- 2014. szeptember 1. napjától lép hatályba, és érvényessége határozatlan időre szól.
- A Pedagógiai programban található Helyi tanterv 2013. szeptember 1. napjától az első és ötödik évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

27.2. A Pedagógia program értékelése, felülvizsgálata

- A Program alapján lebontott célok, feladatok felülvizsgálata, a végrehajtás ellenőrzése ötévente történik.

27.3. A Pedagógia program módosítására akkor kerül sor

- Amikor a jogszabály módosítás előírja.
- Amennyiben a Program megvalósulásának értékelésekor nyert eredmény szükségessé teszi.
- Amennyiben a nevelőtestület egyharmada kéri.
- Ha a nevelőtestület – a fenntartó jóváhagyásával – új képzés szakmai program vállalásáról dönt.
- Ha a helyi tantervek használati körében változás következik be.
- Amennyiben a fenntartó elrendeli.

27.4. A Pedagógia program nyilvánossága

- A Pedagógiai program megtalálható az igazgatói irodában, a nevelői szobában, fenntartónál és az iskola weboldalan.

NYILATKOZAT

A Pedagógiai program nevelőtestületi elfogadásáról

A Pedagógiai program aktuális módosításait, felülvizsgálatát a nevelőtestület 2017. november 13.-i értekezletén megvitatta és elfogadta.

Ságújfalu, 2017. november 13.

Dénes László

igazgató

Gecse Zoltán

DÖK- vezetője

Vadas Ilona

KT képviselője